

Länsstyrelsen
Västmanlands län

VATTENMYNDIGHETENS KANSLI

Strategi och plan för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan inom Norra Östersjöns vattendistrikt

Författare: Karin Broman och Susanna Hansen

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2013:17

Titel: Strategi och plan för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan inom Norra Östersjöns vattendistrikt
Författare: Karin Broman och Susanna Hansen
Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Västmanlands Län
Diarienummer: 537-4955-13
Kartmaterial: © Lantmäteriet Geodatasamverkan, © Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut
Foto: Sid 14: www.freedigitalphotos.net, sid 19: Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt.
Tryckning: Rapporten finns att ladda ner som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Förord

Deltagande från myndigheter, kommuner, övriga organisationer och allmänhet spelar en central roll i vattenförvaltningen för att nå målen med arbetet. Genom kommunikation och samverkan kan vattenmyndigheterna sprida och få kunskap och inspirera och bana väg till miljöförbättrande åtgärder.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt bedriver en bred samverkan såväl nationellt tillsammans med övriga vattenmyndigheter, som i distriktet med berörda parter. En förutsättning för samverkan är en bra kommunikation med olika aktörer som berörs av vattenförvaltningen. Aktörerna och samarbetsparterna är många, från enskilda privatpersoner och ideella organisationer till politiker och tjänstemän inom kommuner och myndigheter. Det är en utmaning att kommunicera och samverka på rätt sätt.

Vi hoppas att den här strategin ska skapa en ökad tydlighet i det fortsatta kommunikations- och samverkansarbetet i Norra Östersjöns vattendistrikt. Den kommer framför allt att användas för internt bruk på Vattenmyndighetens kansli, men kan också användas för att visa hur Vattenmyndigheten arbetar med frågorna externt.

Västerås, november 2013

Mats Wallin

Vattenvårdsdirektör, Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	7
2.1	Bakgrund	7
2.2	Avgränsning och fokus.....	8
2.3	Syfte	9
3	Slutsatser om kommunikation och samverkan och inriktning i det fortsatta arbetet.....	10
3.1	Inriktning.....	10
3.2	Prioritering av målgrupper.....	11
3.3	Strategi för kommunikation	14
3.3.1	Mål.....	14
3.3.2	Mätning och uppföljning.....	14
3.3.3	Budskap.....	16
3.3.4	Kommunikationskanaler.....	17
3.3.5	Slutsats.....	18
3.4	Strategi för samverkan.....	19
3.4.1	Mål.....	19
3.4.2	Mätning och uppföljning.....	19
3.4.3	Forum för samverkan.....	20
3.4.4	Slutsats.....	23
3.5	Ambitionsnivå i arbetet med kommunikation och samverkan	29
4	Bilaga 1. Beskrivning av dagens kommunikation och samverkan i distriktet.....	30
5	Bilaga 2. Vattenmyndighetens aktivitetsplan för kommunikation och samverkan i Norra Östersjöns vattendistrikt 2013 (-2015)	45

1 Sammanfattning

Deltagande från myndigheter, kommuner, övriga organisationer och allmänhet spelar en central roll i vattenförvaltningen för att nå målen med arbetet. Genom kommunikation och samverkan kan vattenmyndigheterna sprida och få kunskap, inspirera till agerande och på ett effektivare sätt nå målen.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt (i detta dokument kallade Vattenmyndigheten och distriktet) bedriver en bred samverkan såväl nationellt tillsammans med övriga vattenmyndigheter, som i distriktet med berörda parter. En förutsättning för samverkan är en bra kommunikation med olika aktörer som berörs av vattenförvaltningen.

Den här strategin är ett avstamp i det fortsatta kommunikations- och samverkansarbetet i Norra Östersjöns vattendistrikt och den plan för kommunikation och samverkan som tas fram gäller under perioden fram till nästa förvaltningsplan som beslutas i december 2015.

Genomförandet av strategin och dess något högre ambitionsnivå jämfört med idag, beror i hög grad på vilka resurser dels i form av kompetens och dels i form av tid, som finns att tillgå på Vattenmyndigheten men även hos länsstyrelserna.

Prioritering av målgrupper

Vattenmyndigheten har identifierat åtta huvudsakliga målgrupper bland sina samarbetsparter i distriktet. Målgrupperna har i sin tur fått en inbördes ordning och prioritering i kommunikations- och samverkansstrategin. Tre prioriteringsklasser har använts: Högt prioriterad, prioriterad och lågt prioriterad.

Prioriteringarna gäller för målgrupperna i denna strategi på distriktsnivå och kan vara annorlunda för arbetet som bedrivs nationellt (med t ex centrala myndigheter) och regionalt/lokalt.

Högt prioriterad: Länsstyrelser, vattenorganisationer, kommuner och branschorganisationer.

Prioriterad: Utbildning/forskning och allmänheten.

Lågt prioriterad: Centrala myndigheter och ideella organisationer.

Vattenmyndighetens mål för kommunikation

Kommunikationsmål	Vi når dit...
Vi vill uppnå att informationen om vattenförvaltningen upplevs som öppen och tillgänglig.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att det ska vara lätt att hitta information på webben. • Genom att vi målgruppsanpassar vår information. • Genom att vi integrerar ett jämställdhetsperspektiv i vår kommunikation. • Genom att vi är nåbara och tydliga med vem man vänder sig till i olika frågor. • Genom att vi deltar och syns på konferenser, mässor och event.
Vi vill uppnå en ökad aktivitet och få fler besökare på vår webbplats.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att vi är mer aktiva med nyhetspublicering och uppdateringar. • Genom att se till att få våra samarbetsparters länkar till vår webbplats.
Vi vill uppnå en ökad kunskap hos allmänheten och våra samarbetsparter om den svenska vattenförvaltningen.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att vi når ut i media via pressmeddelanden, artiklar och intervjuer. • Genom att delta vid mässor. • Genom att vi arrangerar informationsmöten (samråd). • Genom att vara nåbara och mottagliga för frågor och eventuella studiebesök. • Genom en aktiv webb.
Vi vill uppnå en välfungerande kommunikation med våra samarbetsparter.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att vi är tydliga och raka och ger korrekt information. • Genom att vi är tillgängliga. • Genom att vi anordnar och deltar på möten. • Genom att vi informerar rätt målgrupp och i rätt tid. • Genom att vi ger återkoppling på frågor.

Vattenmyndighetens mål för samverkan

Samverkansmål	Vi når dit...
De behov av samverkan med Vattenmyndigheten som finns hos de högt prioriterade målgrupperna ska vara tillgodosedda.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att ha en regelbunden samverkan med länsstyrelsernas beredningssekretariat och deras samordnare och chefer. • Genom att bjuda in till samverkansmöten med vattenorganisationerna. • Genom att bjuda in till samverkansmöten med de övriga referensgrupperna i distriktet.
Vattenmyndigheten ska ge ett tillräckligt stöd i länsstyrelsernas arbete att ta fram underlag.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att driva nätverk och arbetsgrupper för olika sakområden. • Genom att Vattenmyndigheten i dialog tydliggör vad som ska göras, när det ska göras och vad som är viktigast att göra först.
Vid de samråd som Vattenmyndigheten genomför ska de synpunkter som framförs så lång som möjligt bemötas och återkopplas till den som lämnat dessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att synpunkter tas omhand och bemöts. • Genom att underlätta för dem som vill lämna synpunkter.
Vattenmyndighetens samarbetsparter ska tycka att Vattenmyndigheten inspirerar till aktiva åtgärder.	<ul style="list-style-type: none"> • Genom att lyfta fram goda exempel på framgångsrikt vattenvårdsarbete i distriktet. • Genom att skapa nätverk för erfarenhetsutbyte och vara delaktig i kunskapshöjande insatser.

Vattenmyndighetens kanaler för kommunikation och forum för samverkan

Kanaler för kommunikation	Forum för samverkan
<ul style="list-style-type: none">Möten- interna och externa	<ul style="list-style-type: none">Vattenmyndighetens samråd
<ul style="list-style-type: none">Webb (vattenmyndigheten.se, viss.lansstyrelsen.se och lansstyrelsen.se)	<ul style="list-style-type: none">Referensgrupper (jord och skog, vatten och avlopp, vattenverksamhet, vattenorganisationer och kommuner)
<ul style="list-style-type: none">Deltagande på mässor, konferenser och event	<ul style="list-style-type: none">Nätverk och arbetsgrupper (för miljöproblem, kust, vattenorganisationer, länsamordnare och vattensamordnande chefer)
<ul style="list-style-type: none">Massmedia (pressmeddelanden, artiklar, intervjuer)	<ul style="list-style-type: none">Återrapportering (berörda myndigheter och kommuner)
<ul style="list-style-type: none">Nyhetsbrev (Vattenblänk och länsvisa nyhetsbrev)	<ul style="list-style-type: none">Andra organisationers möten
<ul style="list-style-type: none">Sociala medier: (Youtube, Facebook och Twitter)	
<ul style="list-style-type: none">Chatt	

En beskrivning av målgrupper och pågående kommunikation och samverkan med dessa presenteras i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en aktivitetslista för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan. Där framgår vilka planerade aktiviteter som Vattenmyndigheten kommer att genomföra.

2 Inledning

Deltagande från myndigheter, kommuner, övriga organisationer och allmänhet spelar en central roll i vattenförvaltningen för att nå målen med arbetet. Genom kommunikation och samverkan kan vattenmyndigheterna sprida och få kunskap, inspirera till agerande och på ett effektivare sätt nå målen.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt (i detta dokument kallade Vattenmyndigheten och distriktet) bedriver en bred samverkan såväl nationellt tillsammans med övriga vattenmyndigheter, som i distriktet med berörda parter. En förutsättning för samverkan är en bra kommunikation med olika aktörer som berörs av vattenförvaltningen.

Vattenmyndigheten bildades 2004 och har nu arbetat sig igenom en vattenförvaltningscykel, som omfattar sex år. Under arbetets gång har behoven av kommunikation och samverkan varierat, men det är tydligt att det finns ett fortlöpande stort behov av att arbeta strategiskt och planerat med frågorna. Det här dokumentet är ett försök att ge en bild av hur arbetet sker idag och hur vägen framåt ser ut.

2.1 Bakgrund

Vattenmyndigheterna samverkar och kommunicerar med berörda intressen på olika nivåer och inom ett flertal intressesfärer. På nationell nivå är strategiska möten med centrala myndigheter, näringsliv och intresseorganisationer ett viktigt instrument. Många statliga myndigheter har betydelse för den integrerade vattenförvaltningens uppbyggnad och utveckling.

Vattenmyndigheterna har ett kontinuerligt samarbete med ett flertal centrala myndigheter, bl a Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska undersökning (SGU) och SMHI. På distrikts- och avrinningsområdesnivå sker mycket av kommunikations- och samverkansarbetet inom ramen för lokala/regionala organisationer.

Vattenmyndigheterna har ett ansvar för att sprida information om vattenförvaltningen i Sverige. Vattenmyndigheternas kanslier har ansvar för genomförandet av vattenförvaltningsförordningen och kommunikationen kring detta på distriktsnivå. Kanslierna ska utgöra den naturliga informationskällan och samverkansparter i vattenförvaltningsfrågor.

I ramdirektivet för vatten beskrivs den samverkan som förväntas från medlemsländerna. Där framgår bland annat att medlemsstaterna ska uppmuntra aktiv medverkan från samtliga berörda parter och att samråd ska genomföras vid vissa tidpunkter i vattenförvaltningscykeln.

Formella krav på kommunikation och samverkan

Samråd ska genomföras vid vissa fastställda tidpunkter och moment i vattenförvaltningscykeln. De öppna samrådsmötena ger möjlighet för alla berörda och intresserade att aktivt delta i vattenförvaltningen och i förlängningen ger det även en möjlighet att påverka arbetet med nästa förvaltningsplan.

Förutom samråden finns inte några formella krav på hur Vattenmyndigheten kommunicerar och samverkar med andra parter, men kommunikation och samverkan är väldigt viktiga ingredienser i arbetet. Hur kommunikationen och samverkan inom distriktet genomförs är upp till respektive vattenmyndighet.

2.2 Avgränsning och fokus

I det här dokumentet definieras kommunikation och samverkan som *de fortlöpande aktiviteter där Vattenmyndigheten samarbetar med andra aktörer i distriktet utanför den egna organisationen, i syfte att uppnå målen med vattenförvaltningen.*

Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan med andra myndigheter och organisationer är omfattande och berör såväl övriga vattenmyndigheter, centrala myndigheter på *nationell och internationell nivå* som länsstyrelser, kommuner och organisationer *i distriktet*. De fem vattenmyndigheterna samverkar ofta tillsammans på nationell nivå och bör ha en separat gemensam strategi för hur denna samverkan ska gå till. Samarbetet ställer även krav på en tydlig kommunikation för att garantera en enhetlig och samordnad information utåt. Därför har en gemensam kommunikationspolicy tagits fram för de fem vattenmyndigheterna.

Den här strategin omfattar enbart den kommunikation och samverkan som sker *inom distriktet*, det vill säga de aktiviteter som berör de distriktsegna länsstyrelserna, kommunerna och organisationerna. Särskilt fokus läggs på att beskriva och hantera hur samverkan med vattenorganisationerna ska se ut.

Den här strategin är ett avstamp i det fortsatta kommunikations- och samverkansarbetet och den plan för kommunikation och samverkan som tas fram gäller under perioden fram till nästa förvaltningsplan som beslutas i december 2015.

2.3 Syfte

Syftet med att ta fram den här strategin är att upprätthålla och vidareutveckla kommunikationen och samverkan med länsstyrelser, vattenorganisationer och andra samarbetsparter i distriktet. Syftet är också att strategin ska bidra med att skapa struktur för att få en god planering och helhetssyn i kommunikations- och samverkansarbetet.

Syftet med Vattenmyndighetens samverkan är att tillsammans med andra aktörer utanför den egna organisationen uppnå målen med vattenförvaltningen. Genom att dra nytta av varandras kunskaper och erfarenheter fattas bättre beslut om den gemensamma resurs som vatten är. Om vattenförvaltningen genomförs på ett väl förankrat sätt effektiviseras även arbetet, t ex genom att eventuella målkonflikter identifieras tidigt och potentiellt dubbelarbete förebyggs.

Syftet med Vattenmyndighetens kommunikation är att öka kunskapen om den svenska vattenförvaltningen samt öka förståelsen för Vattenmyndighetens verksamhet.

3 Slutsatser om kommunikation och samverkan och inriktning i det fortsatta arbetet

Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan inom distriktet sker idag på många olika sätt, som bland annat beror på när i vattenförvaltningscykeln arbetet sker och vilken organisation Vattenmyndigheten samverkar med. En närmare beskrivning av hur arbetet sker idag finns i bilaga 1.

Genomförandet av strategin och dess något högre ambitionsnivå jämfört med idag, hänger i hög grad på vilka resurser dels i form av kompetens och dels i form av tid, som finns att tillgå på Vattenmyndigheten men även hos länsstyrelserna.

3.1 Inriktning

Vattenmyndighetens vision är en långsiktigt hållbar vattenanvändning i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Vattenmyndighetens roll i strävan att nå dit är att *vara katalysator för genomförande av aktiva vattenvårdande åtgärder för bevarande, skydd och förbättring av vattenkvaliteten så att god vattenstatus kan uppnås i alla vattenförekomster*. Detta gör vattenmyndigheten bl a genom att:

- förbättra kunskapsunderlaget om status, påverkan och åtgärdsbehov för distriktets vattenförekomster;
- stödja länsstyrelsernas arbete att ta fram underlag till och genomföra åtgärder för att uppnå god vattenstatus;
- inspirera till aktiva åtgärder genom att lyfta fram goda exempel på framgångsrikt vattenvårdsarbete i distriktet;
- initiera och genomföra pilotprojekt i avrinningsområden som visar hur kostnadseffektiva åtgärder kan identifieras, genomföras och följas upp;
- aktivt kommunicera väsentliga frågor inom vattenförvaltningen med allmänheten, media och olika samarbetsparter.

Inriktningen för *kommunikation* i den här strategin är att öka förståelsen för Vattenmyndighetens verksamhet och att kommunikationen ska skapa en tydlig bild av Vattenmyndighetens uppdrag och roll.

Inriktningen för *samverkan* i den här strategin är att stödja och samverka med de högt prioriterade målgrupperna, att inspirera genom att lyfta fram goda exempel och att genomföra samråden på ett sätt som gör det möjligt för deltagarna att påverka vattenförvaltningsarbetet.

3.2 Prioritering av målgrupper

Vattenmyndighetens arbetsområde är väldigt brett och berör en rad olika aktörer i samhället. Det är därför inte rimligt att Vattenmyndigheten riktat kommunicerar och samverkar med alla som berörs, utan att en prioritering görs av de målgrupper som bedöms ha störst betydelse för att målen med vattenförvaltningen i distriktet ska kunna nås.

Vattenmyndighetens roll som katalysator för genomförande av aktiva vattenvårdande åtgärder i arbetet betyder i praktiken att kommunikation och samverkan behöver riktas till dem som ska genomföra åtgärder som medför god status, t ex kommuner och länsstyrelser och via dessa till verksamhetsutövare. Genomförande av åtgärder kräver också en förankring på lokal nivå, där är t ex vattenorganisationerna viktiga.

Ett resonemang om hur en prioritering av målgrupper kan göras förs här nedan utifrån de målgrupper som har identifierats tidigare i det här dokumentet. Prioriteringen har gjorts i tre nivåer: ***lågt prioriterad***, ***prioriterad*** och ***högt prioriterad***.

Länsstyrelser

Länsstyrelserna i distriktet är en ***högt prioriterad målgrupp*** för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan.

Länsstyrelserna är regionala myndigheter som har ansvar för att genomföra åtgärder för en god vattenstatus. Länsstyrelserna påverkar också hur vattenförvaltningsarbetet genomförs i respektive län genom beredningssekretariatens arbete och bedriver även samverkan med kommuner, vattenorganisationer och andra aktörer på lokal skala enligt delegation från Vattenmyndigheten.

Vattenorganisationer

Vattenorganisationerna är en ***högt prioriterad målgrupp*** för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan.

Vattenorganisationerna har varierande roller i vattenarbetet, beroende på vad de är för typ av organisation. Oavsett vilken verksamhet de bedriver är de en viktig del i den förankring på lokal nivå som är nödvändig för att få acceptans för och genomföra åtgärder på lokal nivå. Särskilt viktigt är detta i områden där problem med diffusa utsläpp från bland annat jordbruket finns vilket är fallet i en majoritet av avrinningsområdena i distriktet. Vattenorganisationerna är också viktiga genom att de bedriver övervakning i många av våra vatten och därmed bidrar till ett omfattande kunskapsunderlag som behövs för vattenförvaltningen.

Kommuner

Kommunerna i distriktet är en ***högt prioriterad målgrupp*** för Vattenmyndighetens kommunikation och samverkan.

Kommunerna är troligen de organisationer som har störst betydelse för att genomföra de vattenvårdande åtgärderna. Kommunerna har en roll som

huvudman för VA-frågor, de ansvarar för den fysiska planeringen och är också tillsynsmyndigheter för miljöfarlig verksamhet. Kommunerna har ett lokalt perspektiv i sitt arbete, ingår ofta i vattenorganisationer och har även en direkt kontakt med invånarna.

Kommunerna har ju även organiserat sig såväl nationellt (Sveriges kommuner och landsting) som på regional nivå genom länsförbund av olika slag. De regionala förbunden kan ha betydelse för hur vattenarbetet bedrivs.

Branschorganisationer

Branschorganisationer är en **högt prioriterad målgrupp** för Vattenmyndigheten.

Särskilt högt prioriterade bland branschorganisationerna är organisationerna för lantbrukarna (LRF), vattentjänstbolag och vattenkraftägare som är verksamma inom distriktet.

Detta är en bred grupp som representerar en rad olika intressen. Gemensam för gruppen är dock att verksamheter bedrivs som i någon mån har effekt på vattenkvaliteten i distriktet.

Utbildning och forskning

Utbildning och forskning är en **prioriterad målgrupp** för Vattenmyndigheten. Inom målgruppen bedöms samverkan med forskning, högskolor och universitet som viktigast.

Utbildning och forskning är en bred grupp som representerar utbildning på alla nivåer och även den forskning och utveckling som till stor del ligger till grund för beslut inom samhället och därmed även vattenområdet.

Allmänhet

Allmänheten är en **prioriterad målgrupp** för Vattenmyndigheten.

Allmänheten är ett brett begrepp. I denna strategi syftar vi till privatpersoner som är intresserade av vattenfrågor och till privatpersoner som på ett eller annat sätt berörs av vattenförvaltningsarbetet.

Privatpersoner som är engagerade i sina lokala vatten är mycket värdefulla inom vattenförvaltningen. För att väcka opinion om vattenfrågorna behöver allmänheten nås.

Centrala myndigheter

För Vattenmyndigheten är de centrala myndigheterna **långt prioriterad målgrupp** i distriktet.

De centrala myndigheterna kan på olika sätt vara viktiga för genomförandet av åtgärder. Genom ändringar i föreskrifter, framtagande av underlag och andra styrmedel kan förutsättningarna för att uppnå vattenförvaltningens målsättningar förbättras.

Sveriges fem vattenmyndigheter har samma roll gentemot de centrala myndigheterna och de centrala myndigheterna är väldigt viktiga samverkansparter på nationell nivå, men inte i lika hög grad på distriktsnivå. Kommunikation och samverkan bör därför istället ske gemensamt med de övriga vattenmyndigheterna på nationell nivå. Det finns dock undantag, exempelvis så har Skogsstyrelsen en del rådgivning direkt till skogsägare och det kan finnas anledning till samverkan på regional nivå.

Ideella organisationer

Ideella organisationer är en **lågt prioriterad målgrupp** för Vattenmyndigheten. Det betyder inte att de ideella organisationerna inte är viktiga i vattenarbetet, den drivkraft och kunskap som finns inom dessa bör tas tillvara.

Ideella organisationer representerar också en rad olika intressen, men kännetecknande är att det ofta värnar om olika värden på lokal skala och har omfattande lokal kunskap om vatten. De ideella organisationernas mål om bevarande av olika värden i vatten sammanfaller oftast väl med Vattenmyndighetens målsättning om god vattenstatus.

De ideella organisationerna är sannolikt viktiga för att skapa opinion kring vattenfrågorna. De ideella organisationerna bör vara representerade i vattenorganisationerna, som är Vattenmyndighetens naturliga länk till den lokala nivån.

3.3 Strategi för kommunikation

3.3.1 Mål

I ett framgångsrikt vattenförvaltningsarbete är det många aktörer som är delaktiga och aktiva för att tillsammans nå de uppsatta verksamhetsmålen. Hur vi kommunicerar spelar en central roll för hur vi når målen med det arbetet.

- Vi vill uppnå att informationen om vattenförvaltningen upplevs som öppen och tillgänglig.
- Vi vill uppnå en ökad aktivitet och få fler besökare på vår webbplats.
- Vi vill uppnå en ökad kunskap hos allmänheten om den svenska vattenförvaltningen.
- Vi vill uppnå en välfungerande kommunikation med våra samarbetspartners.

3.3.2 Mätning och uppföljning

Utvärdering av genomförda kommunikationsaktiviteter är viktigt som grund för planering av framtida insatser. Den som ansvarar för en viss aktivitet är också ansvarig för utvärdering och sammanställning av resultatet. Mål för Vattenmyndighetens kommunikation under perioden 2013-2015 är:

1. Informationen om vattenförvaltningen ska vara öppen och tillgänglig

Minst 80 procent ska uppleva att informationen är öppen och tillgänglig.

Målgrupp: Samarbetsparter och allmänhet

Uppföljning: Enklare utskick, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs inför, vid eller efter olika insatser.

2. Ökad aktivitet på vår webbplats

- Fler besökare ska använda vår webbplats. Andelen unika besökare ska öka från drygt 40 besökare per månad till 70 besökare per månad fram till december 2015 och därefter med 20 procent per år.

– Vi ska publicera fler nyheter än tidigare och med viss regelbundet. (Nationellt ska minst en nyhet/vecka publiceras på webben och vi är med och bidrar till det).

Målgrupp: Samtliga målgrupper

Uppföljning: Statistik tas fram kvartalsvis från webben.

3. Öka kunskapen om den svenska vattenförvaltningen

- Minst 60 procent av allmänheten¹ ska känna till den svenska vattenförvaltningen.

Målgrupp: Allmänhet

Uppföljning: Enklare utskick, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs inför, vid eller efter olika insatser, exempelvis vid samråd och mässor.

4. Bra kommunikation med våra samarbetsparter

Minst 80 procent av våra samarbetsparter ska tycka att vi har en väl fungerande kommunikation med varandra.

Målgrupp: Samarbetsparter

Uppföljning: Enklare utskick, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs inför, vid eller efter olika insatser.

¹ I denna strategi syftar vi till privatpersoner som är intresserade av vattenfrågor och till privatpersoner som på ett eller annat sätt berörs av vattenförvaltningsarbetet.

3.3.3 Budskap

Eftersom vi kommunicerar och samverkar med flera olika målgrupper har vi tagit fram ett huvudbudskap som ska genomsyra all kommunikation samt definierat olika budskap till respektive målgrupp (prioriterade). Vi har även tagit fram en så kallad ”hisspresentation”, som kan användas som en kort förklarande text eller internt stöd för att beskriva vad vi arbetar med.

Huvudbudskap

Vi inspirerar till och banar väg för rätt vattenkvalitet i distriktet.

Budskap per målgrupp

För att nå ut på bästa möjliga sätt till våra målgrupper använder vi oss av anpassade budskap beroende på vad som ska kommuniceras och samverkas. Nedan följer förslag på budskap till våra prioriterade målgrupper.

Länsstyrelser

Beredningssekretariatet genomför en mycket viktig del av vattenförvaltningsarbetet och har tillsammans med Vattenmyndigheten ett gemensamt ansvar för vattenförvaltningen i distriktet.

– Ni är den viktigaste aktören på regional nivå för att nå målen med vattenförvaltningen!

Kommuner

Kommunerna är den viktigaste organisationen för att nå god vattenstatus på lokal nivå.

– Ni har flera roller där ni kan påverka vattnets kvalitet och många goda exempel har redan skapats!

Vattenorganisationer

Utan förankring på den lokala skalan kommer vi inte tillrätta med problemen i våra vatten.

– Ni är experterna när det gäller hur det ser ut i era vatten!

Branschorganisationer

Det ni gör påverkar vattnet, ni kan vara med och bidra till ett bättre vatten.

– Ni gör skillnad för våra vatten!

Allmänhet

Vi måste vara rädda om våra vatten så att även kommande generationer har tillgång till bra vattenkvalitet.

– Vatten är vårt gemensamma ansvar och tillsammans värnar vi vattnets värden!

Utbildning och forskning

Genom forskning kan vi öka kunskapen om kostnadseffektiviteten för olika vattenvårdande åtgärder.

– Er kunskap är till nytta för vidare arbete med vattenförvaltningen!

Hisspresentation

Vatten är inte vilken vara som helst, utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant. Kartläggning av Sveriges vatten visar att nästan hälften av allt ytvatten inte uppfyller god vattenstatus. Vattenmyndigheten arbetar med att förvalta och förbättra tillståndet i distriktets sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Vårt arbete med vattenfrågor ska ge resultat i form av bättre vattenkvalitet, goda vattenmiljöer och hållbara vattenresurser- god vattenstatus!

3.3.4 Kommunikationskanaler

Inför varje aktivitet väljs kanaler utifrån målgrupp, budskap och tidpunkt för aktiviteten. Det kan ofta vara till fördel att kombinera olika kanaler vid informationsspridning.

- Möten- interna och externa
- Webb (vattenmyndigheten.se, viss.lansstyrelsen.se och lansstyrelsen.se)
- Deltagande på mässor, konferenser och event
- Massmedia (pressmeddelanden, artiklar, intervjuer)
- Nyhetsbrev (Vattenblänk och länsvisa nyhetsbrev)
- Sociala medier: (Youtube, Facebook och Twitter)
- Chatt

3.3.5 Slutsats

Arbetet med vattenförvaltningen sker under en långsiktig process där det är viktigt att ett gott samarbete byggs upp. Stort fokus på vår kommunikation ligger därför på *deltagande* och *dialog*. Genom deltagande kan vi sprida kunskap, inspirera till agerande och tydliggöra behovet av samverkan för att på ett effektivare sätt nå verksamhetsmålen.

Ambitionen är att ständigt utveckla webbplatsen, då den är en av våra huvudsakliga informationskanaler till omvärlden. Andra kanaler hänvisar ofta till webbplatsen för mer information och det ställer krav på hur vi presenterar informationen på webben. Vi ska också bli bättre på att tala om vad vi gör genom att regelbundet publicera nyheter på webben.

Vi ska arbeta mer *aktivt* med media när vi har nyheter att förmedla. Detta för att uppmärksamma och synliggöra vårt arbete för allmänheten och för våra samarbetspartners. Det handlar om att skicka pressmeddelanden när vi har någon intressant nyhet och att bjuda in medierna när vi har en angelägen konferens eller likande.

Vi ska vara *korrekta* och begripliga i den information vi ger och vara *tydliga* i uttalanden utåt. Vi ska *anpassa* vår kommunikation efter mottagaren. Vi undviker interna förkortningar när vi kommunicerar med personer utanför vår egen organisation.

För att få *ökad förståelse* för vår information ska vi i den mån det går använda oss av kompletterande bilder, diagram och kartor som förtydligar det vi vill säga.

Vi ska vara *tillgängliga* för stöd och frågor inom distriktet. Vi ska vara *öppna* utåt och gentemot varandra. Vi hjälper och stöttar varandra inom ramen för vattenförvaltningsarbetet och sprider information både internt och externt.

3.4 Strategi för samverkan

3.4.1 Mål

Hur vi samverkar spelar en central roll för hur vi når målen med vattenförvaltningsarbetet. Nedan beskrivs de mål och strategier som Vattenmyndigheten avser att ha i arbetet med samverkan.

Vattenmyndighetens mål för samverkan 2013-2015 är:

1. De behov av samverkan med Vattenmyndigheten som finns hos de högt prioriterade målgrupperna ska vara tillgodosedda.
2. Vattenmyndigheten ska ge ett tillräckligt stöd i länsstyrelsernas arbete att ta fram underlag.
3. Vid de samråd som Vattenmyndigheten genomför ska de synpunkter som framförs så långt som möjligt bemötas och återkopplas till den som lämnat dessa.
4. Vattenmyndighetens samarbetsparter ska tycka att Vattenmyndigheten inspirerar till aktiva åtgärder.

3.4.2 Mätning och uppföljning

1. De behov av samverkan med Vattenmyndigheten som finns hos de högt prioriterade målgrupperna ska vara tillgodosedda.

De behov av samverkan med Vattenmyndigheten som finns hos de högprioriterade målgrupperna ska vara tillgodosedda hos minst 80 % av dessa.

Målgrupp: Länsstyrelser, kommuner, vattenorganisationer och branschorganisationer.

Uppföljning och utvärdering: Enklare utskick till de berörda målgrupperna, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs inför, vid eller efter olika insatser.

2. Vattenmyndigheten ska ge ett tillräckligt stöd i länsstyrelsernas arbete att ta fram underlag.

Vattenmyndigheten ska ge ett tillräckligt stöd i länsstyrelsernas arbete att ta fram underlag. Minst 80 % ska bedöma att stödet är tillräckligt.

Målgrupp: Länsstyrelser.

Uppföljning och utvärdering: Enklare utskick till de berörda målgrupperna, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs inför, vid eller efter olika insatser.

3. Vid de samråd som Vattenmyndigheten genomför ska de synpunkter som framförs så långt som möjligt bemötas och återkopplas till den som lämnat dessa.

Vid de samråd som Vattenmyndigheten genomför ska de synpunkter som framförs så långt som möjligt bemötas och återkopplas till den som lämnat dessa. Minst 70 % ska tycka att bemötande och återkoppling är bra.

Målgrupp: Samarbetsparter och allmänhet.

Uppföljning och utvärdering: Enklare utskick till de berörda målgrupperna, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs efter samrådet.

4. Vattenmyndighetens samarbetsparter ska tycka att Vattenmyndigheten inspirerar till aktiva åtgärder.

Minst 70 % av Vattenmyndighetens samarbetsparter ska tycka att Vattenmyndigheten inspirerar till aktiva åtgärder.

Målgrupp: Samarbetsparter och allmänhet.

Uppföljning och utvärdering: Enklare utskick till de berörda målgrupperna, så kallade ”temperaturmätningar” eller enkäter genomförs hos ett urval av de berörda samarbetsparterna. Uppföljning hos allmänheten kan eventuellt genomföras på vattenmyndighetens hemsida.

3.4.3 Forum för samverkan

Samråd

De obligatoriska samråden som Vattenmyndigheten anordnar vid givna tidpunkter i vattenförvaltningscykeln är viktiga instrument och forum för samverkan med alla målgrupper. Genom samråden når Vattenmyndigheten ut till samtliga målgrupper och har goda möjligheter att ta in synpunkter.

Det samråd som planeras härnäst är samrådet inför fastställande av förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2015.

Det samrådet genomförs under ett halvår från och med 1 november 2014.

Önskvärd utveckling

Formerna för samråden kan ses över och eventuellt bättre anpassas till de olika målgrupperna.

Samråd ska göras tillgängliga för alla, det gäller tillgänglighet i lokal med dess utrustning (t ex hörselstöd om det behövs, möjlighet för rullstolsburna, teckentolkning om det behövs) Vid samråden bör Vattenmyndigheten helst i förväg klarlägga vilka behov som kan finnas vad gäller tillgänglighet, så att de kan lösas.

Det också viktigt att bjuda in alla sorters människor – kvinnor, män, invandrare etc. Ur ett strategiskt perspektiv kan det vara viktigt att fundera på hur man når olika grupper och vad som påverkar det: val av lokal, tidpunkt, hur inbjudan är utformad, hur inbjudan sprids etc.

Referensgrupper

Vattenmyndigheten har referensgrupper för Jord och skog, Vatten och avlopp och Vattenorganisationer. Grupperna kallas samman någon gång per år för att ha dialog och samverkan om angelägna och aktuella frågor. Syftet med aktiviteterna i referensgrupperna är att Vattenmyndigheten ska kunna inhämta kunskap och aktuella frågor från viktiga aktörsgrupper och att dessa aktörsgrupper genom dialog och samverkan ska kunna påverka vattenförvaltningsarbetet i distriktet. Aktiviteten i referensgrupperna kommer att variera utifrån behov och övrig arbetsbelastning på Vattenmyndigheten, men förhoppningsvis ska åtminstone något möte per år kunna anordnas i respektive grupp.

Önskvärd utveckling

Det saknas referensgrupp för kommunerna som är en högt prioriterad målgrupp enligt den här strategin. Kommunernas VA-verksamhet nås dock genom referensgruppen för Vatten och avlopp. En referensgrupp bör bildas för kommunerna, som riktar sig till politiker och ledande funktioner inom kommunerna för diskussion om strategiska frågor. Referensgruppen för kommunerna är att se som ett komplement till den samverkan som länsstyrelserna bedriver med dessa. Referensgruppens uppgift och sammansättning bör därför diskuteras och samordnas med länsstyrelsernas uppdrag att samverka med kommunerna.

Önskvärt är även att en referensgrupp för vattenkraft bildas, eftersom vattenkraftens påverkan på den ekologiska statusen är omfattande.

Även övriga referensgruppers representation bör ses över så att ändamålet med dem uppfylls och rollerna är tydliga.

Nätverk och arbetsgrupper

Vattenmyndigheten har nätverk och arbetsgrupper framför allt med länsstyrelsens beredningssekretariat i distriktet i olika sakområden och miljöproblem. Även vattensamordnande chefer och samordnarna utgör nätverk.

Följande nätverk/arbetsgrupper finns i distriktet: Vattensamordnande chefer, länssamordnare vattenförvaltning, vattenverksamhet, övergödning, miljögifter, fysisk påverkan, försurning, kustvatten, grundvatten, vattenorganisationer och översvämningdirektivet.

Önskvärd utveckling

Eventuellt behöver nätverken breddas och även omfatta andra organisationer där ytterligare specialistkunskap finns. Man skulle t ex kunna tänka sig att kommuner och/eller ideella organisationer används i nätverken för att tillvarata specialistkunskaper lokalt.

Åtterrapporering till vattenmyndigheterna

Åtterrapporeringen till vattenmyndigheterna som görs av de myndigheter och kommuner som berörs av åtgärdsprogrammet, är också ett forum och tillfälle för samverkan.

Önskvärd utveckling

Åtterrapporeringen sköts gemensamt av vattenmyndigheterna, men skulle kunna utvecklas genom specifik kontakt mellan Vattenmyndigheten och kommunerna i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Andra organisationers möten

Utöver de möten Vattenmyndigheten själv initierar och bjuder in till, finns en rad andra forum, möten och kontakter som andra organisationer ansvarar för och där Vattenmyndigheten får inbjudan att närvara och bidra i programmet. Att delta i andras möten och ha möjlighet att föra ut sitt budskap där är ett väldigt kostnadseffektivt sätt för Vattenmyndigheten att arbeta. Dessa möten blir en stor del av den händelsestyrda verksamheten och det är viktigt att tid avsätts för den typen av aktiviteter så att inte all tid tecknas in i egeninitierad verksamhet. Det är viktigt att synliggöra Vattenmyndigheten vid den typen av möten och representanter för Vattenmyndigheten bör om möjligt delta vid möten och träffar. En prioritering behöver dock göras utifrån Vattenmyndighetens nytta med insatsen.

Önskvärd utveckling

En omvärldsbevakning bör ske för att se vilka möten och forum som finns inom överskådlig framtid och på så sätt strategiskt kunna välja de sammanhang Vattenmyndigheten vill delta i. Vattenmyndigheten kan t ex aktivt vända sig till

sina samarbetsparter för att få information om planerade möten, seminarier och konferenser. Viktiga prioriterade möten bör läggas in i verksamhetsplanen.

3.4.4 Slutsats

Här nedan följer strategier för samverkan utifrån de målgrupper Vattenmyndigheten har identifierat.

Länsstyrelser

Länsstyrelserna är högt prioriterade samverkansparter och viktiga aktörer i vattenförvaltningsarbetet. De påverkar både hur vattenförvaltningsarbetet som genomförs av beredningssekretariatet bedrivs och genomför själva åtgärder för en god vattenstatus. Länsstyrelserna bedriver även samverkan med kommuner, vattenorganisationer och andra aktörer på lokal skala.

Samverkan och kommunikation med länsstyrelsernas beredningssekretariat är omfattande och fungerar i dagsläget bra. De möten, arbetsgrupper och nätverk som finns fyller såväl beredningssekretariatets som Vattenmyndighetens behov. Det finns dock frågor som kan utvecklas, t ex behöver Vattenmyndigheten bli bättre på att klara ut förutsättningarna *innan* arbetet ska genomföras när det gäller uppdrag som beredningssekretariatet ansvarar för. På så sätt skulle beredningssekretariatet bättre kunna hålla sina deadlines. En kick-off eller workshop i början av arbetet kan vara ett sätt att räta ut de frågetecken som finns tidigt.

Samverkan och kommunikation med beredningssekretariatet bör fortsätta på liknande sätt som idag och med de rutiner som redan finns. Skapandet av nätverket Vattensamordnande chefer är en ansats för Vattenmyndigheten att kunna påverka, tydliggöra och utveckla beredningssekretariatets arbete. Samverkan genom detta nätverk påbörjas nu och Vattenmyndigheten bör bjuda in till regelbundna träffar.

En diskussion behövs när det gäller roller och ansvar vid samverkan med externa parter, framför allt kommuner och vattenorganisationer. Inriktningen från Vattenmyndighetens sida är att huvudansvaret för samverkan på lokal nivå ska ligga hos länsstyrelserna.

Länssamordnarna för vattenförvaltningen på länsstyrelserna har i vissa fall fått rollen att även driva det interna vattenarbetet på länsstyrelserna. Vattenmyndigheten anser att det är upp till länsstyrelserna själva att se till att organisera sitt arbete så att vattenfrågorna hanteras på ett ändamålsenligt sätt internt. Vattenmyndigheterna förväntar sig dock att det finns en fungerande intern förankring och styrning av åtgärdsarbetet inom respektive länsstyrelse och behöver också känna till de strukturer som finns, för att veta hur samverkan effektivast ska bedrivas med länsstyrelserna. Ett förslag som diskuteras är att ett kontaktnät med länsråden upprättas, för att Vattenmyndigheten lättare ska kunna ha en dialog om åtgärdsarbetet på länsstyrelserna. I ett sådant kontaktnät bör även

beredningssekretariaten involveras, för att undvika risken för parallella diskussioner.

Det finns önskemål från beredningssekretariaten om att direktkontakt tas med andra delar av länsstyrelsen i vissa fall, snarare än att alla frågor går via beredningssekretariaten. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram behöver vara tydligare formulerat för att nå hela Länsstyrelsen och en tydligare koppling bör finnas till regional utveckling och miljömålen.

Internt på Länsstyrelsen i Västmanlands län sker också en viss samverkan mellan Vattenmyndigheten och övriga enheter. Hittills har denna samverkan varit ganska sparsam, men representanter för Vattenmyndigheten har ingått/ingår i vissa arbetsgrupper och har även deltagit i viss ärendehandläggning, som varit av principiell art. Det finns ett behov av att klargöra skillnaden mellan beredningssekretariat och Vattenmyndighetens kansli internt, eftersom den för övriga enheter kan vara oklar. Genom att delta i viss verksamhet kan Vattenmyndighetens kansli få bättre insikt i hur arbetet på länsstyrelserna genomförs, något som är användbart vid samverkan även med övriga länsstyrelser i distriktet.

Länsstyrelsernas beredningssekretariat har också en stor del i Vattenmyndighetens samråd och länsstyrelserna bjuds in till samråden.

Kommuner

Kommunerna är högt prioriterade samverkansparter och viktiga aktörer i vattenförvaltningsarbetet. Kommunerna är troligen de organisationer som har störst betydelse för genomförandet av de vattenvårdande åtgärderna. Kommunerna har en roll som huvudman för VA-frågor, de ansvarar för den fysiska planeringen och är också tillsynsmyndigheter för miljöfarlig verksamhet. Kommunerna har ett lokalt perspektiv i sitt arbete, ingår ofta i vattenorganisationer och har även en direkt kontakt med invånarna.

Kommunerna har ju även organiserat sig såväl nationellt (Sveriges kommuner och landsting) som på regional nivå genom länsförbund av olika slag. De regionala förbunden kan ha betydelse för hur vattenarbetet bedrivs.

Även om länsstyrelserna har huvudansvaret för att samverka med kommunerna, så är det viktigt att Vattenmyndigheten aktivt finns med i planering och genomförande av olika insatser. En diskussion bör föras med länsstyrelserna om hur Vattenmyndigheten mera aktivt kan delta i samverkan.

Det finns ett behov av kunskapshöjande aktiviteter hos kommunerna, t ex seminarier i prioriterade frågor. Att genomföra sådana aktiviteter i distriktet kan vara ett effektivt sätt att nå ut till många kommuner och att därmed underlätta åtgärdsarbetet. I dagsläget finns andra aktörer (från Mälarens vattenvårdsförbund och på sikt även Svealands kustvattenvårdsförbund) som genomför den typen av

insatser och Vattenmyndigheten är delansvarig och/eller finansiär, men Vattenmyndigheten kan också själv ansvara för t ex genomförande av seminarier.

Vattenmyndigheten konstaterar att kommunerna är en högt prioriterad målgrupp för vattenförvaltningsarbetet och föreslår att en referensgrupp för kommunernas politiker och ledande funktioner på sikt inrättas där strategiska frågor i vattenarbetet kan diskuteras. Ett sådant forum skulle kunna initieras genom de kunskapshöjande aktiviteter som de större vattenvårdsförbunden genomför (se ovan) för att sedan upprätthållas av Vattenmyndigheten. I norra Sverige har särskilda vattenpolitiker (som är särskilt pålästa när det gäller vattenfrågor) utsetts. Referensgruppen för kommunerna skulle kunna vara ett nätverk med sådana politiker.

När det gäller länsförbunden kan det i distriktsspecifika frågor vara aktuellt för Vattenmyndigheten att samverka med dessa förbund. Samverkan med Sveriges kommuner och landsting bör genomföras gemensamt med de andra vattenmyndigheterna.

Både kommuner och kommunförbund bjuds även in till Vattenmyndighetens samråd.

Vattenorganisationer

Vattenorganisationerna är högt prioriterade samverkansparter och viktiga aktörer i vattenförvaltningsarbetet. Oavsett vilken verksamhet de bedriver är de en viktig del i den förankring på lokal nivå som är nödvändig för att få acceptans för och genomföra åtgärder på lokal nivå. Vattenråden har också en viktig roll att bidra med fördjupat underlag till länsstyrelsen för kartläggning och analys samt till åtgärdsunderlagen.

Samverkan med vattenorganisationerna sker till största del genom länsstyrelserna och under de senaste åren har inga större satsningar på samverkan med vattenorganisationerna gjorts från Vattenmyndighetens sida. En diskussion om hur samarbetet mellan vattenorganisationerna och Vattenmyndigheten kan stärkas behövs. Vattenmyndigheten kommer att använda sin referensgrupp för vattenorganisationer för denna samverkan och bjuda in till möten. I dagsläget har ingen avgränsning till en mindre referensgrupp för vattenorganisationerna gjorts, utan alla vattenorganisationer i distriktet bjuds in. Vid Vattenmyndighetens samverkan med vattenorganisationerna är det viktigt att även länsstyrelserna är delaktiga, eftersom de också har ett uppdrag att samverka med vattenorganisationerna.

I övriga vattendistrikt i Sverige har vattenråd bildats i stor utsträckning, för att förankra vattenarbetet på lokal skala. Vissa vattenråd har bildats ur befintliga vattenvårdsförbund och liknande, andra har nybildats. Vattenmyndigheterna har varit mer eller mindre drivande för att skapa vattenråden och årliga bidrag har betalats ut till vattenråden.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt är positiv till att vattenråd bildas, det bidrar till en lokal förankring av vattenfrågorna och att en samverkanspart skapas. Enskilda privatpersoner får också en möjlighet att påverka vattenarbetet i sitt närområde. Vilken organisationsform vattenråden väljer är av underordnad betydelse, det viktiga för Vattenmyndigheten är att en samverkanspart i vattenförvaltningsfrågor finns på lokal skala. De flesta vattenråd har hittills bildats som ideella föreningar. För att befintliga vattenorganisationer som även vill utgöra vattenråd eller för att nya vattenråd ska vara ändamålsenliga ska dock arbetet ske i ett avrinningsområdesperspektiv och representera en så bred förankring som möjligt (spegla intressena i avrinningsområdet). Privatpersoner ska kunna vara medlemmar i vattenråden.

Vattenmyndigheten kan i viss mån stödja lokala initiativ ekonomiskt där en vilja om att bilda vattenråd finns, men några årliga bidrag kan inte utlovas. Däremot ska det vara möjligt att söka medel för olika insatser som vattenråden vill göra.

Vattenmyndigheten vill att vattenorganisationerna/vattenråden:

- Deltar i samverkan och samråd med myndigheterna
- Bidrar med förslag och synpunkter på arbetet inom vattenförvaltningen
- Initierar eller deltar i övervakningen i avrinningsområdet
- Deltar i åtgärdsprojekt i avrinningsområdet
- Verkar för en kunskapshöjning om vatten på lokal nivå

Exempel på aktiviteter som vattenorganisationerna/vattenråden kan söka pengar för är:

- Att bilda vattenråd
- Att ta fram underlag för åtgärder som syftar till att förbättra vattenkvaliteten
- Att genomföra provtagning i vatten
- att anordna kunskapshöjande aktiviteter lokalt, t ex temadagar, studiecirklar om vatten
- Informationsinsatser, t ex nyhetsbrev, hemsida

Vattenmyndigheten anser att länsstyrelserna bör ansvara för processen att bilda vattenråd och att även de ekonomiska stöden bör gå att söka via aktuell länsstyrelse. Formerna för hur utbetalningar ska ske måste utvecklas, det finns ingen färdig modell ännu för detta. I normalfallet är även en eller flera kommuner inblandad(e) i bildandet och det är bra om kommunerna har ett huvud- eller delansvar för att förvalta de vattenråd som bildas, eftersom de har anställd

personal som kan hantera frågorna. Att driva vattenråd enbart på ideell basis kan vara tungt i längden och man riskerar att frågorna rinner ut i sanden om inte Vattenmyndigheten och/eller länsstyrelserna ständigt aktiverar råden och ger resurser för arbetet, något som det inte alltid finns resurser till.

Det finns inget krav på att befintliga vattenorganisationer ska ta på sig rollen som vattenråd och det är viktigt att det finns en tydlig vilja lokalt, ett "underifrånperspektiv", vid ett bildande. Drivkraften i vattenråden bör komma från medlemmarna själva.

Vattenmyndigheten kan förutom ekonomiskt, även stödja arbetet genom att skapa ett nätverk med övriga vattenorganisationer i distriktet där man kan få inspiration till olika aktiviteter. Referensgruppen för vattenorganisationer är ett lämpligt forum att skapa nätverket i.

I distriktet finns några vattenorganisationer som har en mera omfattande verksamhet och även anställd personal. Det gäller bland annat Mälarens vattenvårdsförbund, Svealands kustvattenvårdsförbund, Hjälmarens vattenvårdsförbund/vattenråd och Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund/vattenråd. Ett utökat samarbete med dessa vattenvårdsförbund kan bli aktuellt för Vattenmyndigheten och de stora vattenorganisationerna kan användas som "kanaler" för att nå ut till många andra aktörer i distriktet.

Samtliga vattenorganisationer bjuds också in till Vattenmyndighetens samråd.

Branschorganisationer

Branschorganisationer är högt prioriterade samverkansparter och viktiga aktörer i vattenförvaltningsarbetet. Detta är en bred grupp som representerar en rad olika intressen. De mest omfattande miljöproblemen i distriktets vatten är övergödning och fysisk påverkan. En högt prioriterad grupp bland verksamhetsutövarna är därför verksamheter med utsläpp av näringsämnen, bland annat kommunala avloppsreningsverk. Lantbrukare som är samordnade inom distriktet genom LRF på regional och lokal nivå är också prioriterade, liksom vattenkraftägare och deras branschorganisationer.

Branschorganisationerna i distriktet nås till viss del genom möten med Vattenmyndighetens referensgrupp för jord/skog och VA. Någon referensgrupp för vattenkraft finns inte i distriktet, men eventuellt bör en sådan startas. Problemen som vattenkraften medför i vattnet är dock störst i Västmanlands och Örebro län. Vid möten med en sådan grupp är det viktigt att även länsstyrelserna är delaktiga, eftersom de ansvarar för tillsynen på vattenverksamhet.

Branschorganisationerna bjuds även in till Vattenmyndighetens samråd.

Utbildning och forskning

Utbildning och forskning är prioriterade samverkansparter och viktiga aktörer i vattenförvaltningsarbetet. Utbildning och forskning är dock ett väldigt brett begrepp och omfattar all undervisning från grundskolenivå och uppåt. Vattenmyndigheten behöver ökad kunskap om våra vatten, bra och trovärdiga bedömningsgrunder och andra verktyg för genomförande av vattenförvaltningen, effektiva åtgärder och uppföljning av dessa. Samverkan bör därför inriktas främst på universiteten, då de har kunskap som är nödvändig för att vidareutveckla vattenförvaltningen och dess kunskapsbehov. Att bedriva samverkan med övriga utbildningsinstitutioner är lägre prioriterat, även om det är viktigt att budskapen med vattenförvaltningen förankras inom utbildningar på olika nivå, för att på sikt skapa opinion i vattenfrågorna.

Vattenmyndigheten bör ha en aktivare roll gentemot forskningen och tydligt presentera vilka frågor som behöver utredas vidare för att komma längre med vattenförvaltningen. Vattenmyndigheten bör ha en bättre bevakning på vilka forskningsanslag som finns och försöka påverka vilka frågor som behöver ytterligare forskning.

Vattenmyndighetens samråd är öppet för denna målgrupp.

Allmänhet

Allmänheten är en prioriterad samverkanspart i vattenförvaltningsarbetet. Enskilda personer som är engagerade i vattenfrågor finns och har ofta mycket kunskap och är därmed viktiga aktörer.

Vattenmyndigheten kommer inte att göra några särskilda satsningar inom samverkan mot allmänheten, utan i första hand hänvisa till möjligheten att ansluta sig till eller att bilda vattenråd.

Vattenmyndighetens samråd är öppet för allmänheten.

Centrala myndigheter

De centrala myndigheterna är lågt prioriterade samverkansparter i vattenförvaltningsarbetet på distriktsnivå. De är dock väldigt viktiga aktörer nationellt. Sveriges fem vattenmyndigheter bör genomföra samverkan gemensamt och på ett entydigt sätt och därför bör en gemensam strategi för samverkan tas fram.

Undantaget kan vara specifika frågor som bara rör Norra Östersjöns vattendistrikt. Exempelvis så försöker Vattenmyndigheten påverka Jordbruksverket att utveckla mer regionalt anpassade styrmedelsåtgärder. Skogsstyrelsen är även en regional aktör genom sin rådgivning till skogsägare. Även Kammarkollegiet och Naturhistoriska riksmuseet har viss verksamhet på regional skala.

De centrala myndigheterna bjuds in till Vattenmyndighetens samråd.

Ideella organisationer

De ideella organisationerna är lågt prioriterade samverkansparter i vattenförvaltningsarbetet på distriktsnivå. De ideella organisationerna som är engagerade i vattenfrågor har ofta mycket kunskap och är därmed viktiga aktörer. Vattenorganisationerna är oftast ideella organisationer, men har lyfts ut i en separat målgrupp.

Vattenmyndigheten kommer inte att göra några särskilda satsningar inom samverkan med ideella organisationer, utan i första hand hänvisa till möjligheten att ansluta sig till en befintlig vattenorganisation eller att bilda vattenråd.

Ideella organisationer bjuds in till Vattenmyndighetens samråd.

3.5 Ambitionsnivå i arbetet med kommunikation och samverkan

Genomförandet av den här strategin och dess något högre ambitionsnivå jämfört med idag, hänger i hög grad på vilka resurser dels i form av kompetens och dels i form av tid, som finns att tillgå på Vattenmyndigheten, men även hos länsstyrelserna som ju bör vara delaktiga i många av insatserna.

4 Bilaga 1. Beskrivning av dagens kommunikation och samverkan i distriktet

Målgrupper

Arbetet med vattenfrågor är mycket brett och involverar i princip alla delar av samhället, från centrala myndigheter till allmänheten. Här nedan presenteras vilka målgrupper som Vattenmyndigheten identifierat som möjliga samverkansparter och hur kommunikation och samverkan sker med dessa idag.

Centrala myndigheter

Följande centrala myndigheter omfattades av åtgärdsprogrammet som Vattenmyndigheten beslutade 2009;

Naturvårdsverket
Sveriges Geologiska undersökning (SGU)
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
Banverket
Boverket
Fiskeriverket
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen
Kammarkollegiet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Riksantikvarieämbetet,
Skogsstyrelsen
Livsmedelsverket
Statistiska centralbyrån
Vägverket

Sedan beslut om åtgärdsprogrammet 2009 har Havs- och vattenmyndigheten (HaV) bildats 2011. HaV har tagit över visst ansvar som tidigare låg på Naturvårdsverket och Fiskeriverket (som nu är nedlagt) och är bl a ansvarig för att samordna vattenförvaltningsarbetet i Sverige.

Vägverket och Banverket lades ned 2010 och samma år bildades istället Trafikverket.

Utöver de ovan listade har följande ytterligare centrala myndigheter identifierats som möjliga samarbetsparter i det fortsatta vattenförvaltningsarbetet och som berörda av det kommande åtgärdsprogrammet 2015;

Energimyndigheten
Försvarsmakten
Lantmäteriet
Luftfartsverket
Sjöfartsverket
Transportstyrelsen
Tullverket

Tillväxtverket Naturhistoriska riksmuseet Kustbevakningen Miljöstyrningsrådet Statens väg- och transportforskning Vinnova
--

De centrala myndigheterna kan vara samverkansparter för Vattenmyndigheten i distriktsspecifika frågor, även om både kommunikation och samverkan i första hand sker gemensamt med alla fem vattenmyndigheter.

Hur sker kommunikation och samverkan med centrala myndigheter idag?

De fem vattenmyndigheterna samverkar och kommunicerar i gemensamma frågor för att uppnå ett vattenförvaltningsarbete som är så enhetligt som möjligt. Samverkan och kommunikation med nationella myndigheter görs därför till stor del gemensamt. De fem vattenmyndigheterna, länsstyrelserna, SGU, Livsmedelsverket, MSB, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, SMHI och HaV samverkar regelbundet i en grupp som kallas Samvat (samverkansgruppen för vattenförvaltningsfrågor).

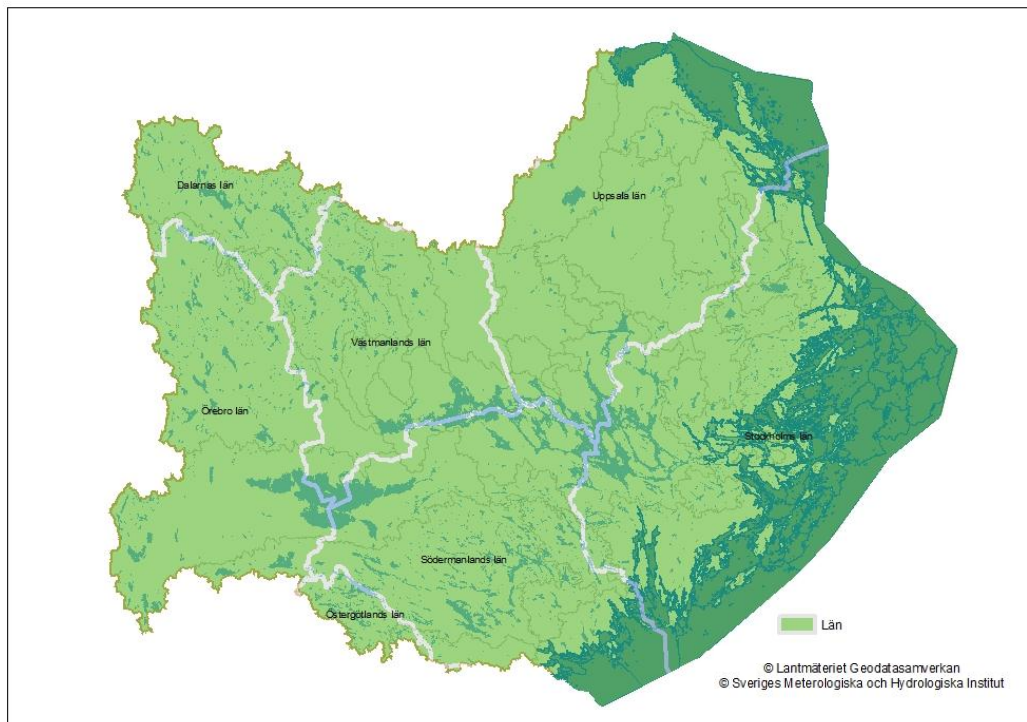
I distriktet sker kommunikation och samverkan med centrala myndigheter i första hand i samband med samråden och vid framtagande av specifika utredningar, där de centrala myndigheterna har möjlighet att lämna remissynpunkter på Vattenmyndighetens arbete och vice versa.

Länsstyrelser

Följande län och dess länsstyrelser finns helt eller delvis inom vattendistriktet (Figur 1); Stockholm, Uppsala, Södermanland, Västmanland, Örebro, Dalarna och Östergötland.

På varje länsstyrelse i distriktet finns ett beredningssekretariat som har till uppgift att hjälpa Vattenmyndigheten att samordna och utföra arbetet inom vattenförvaltningen på länsnivå. Vattenmyndigheten har delegerat vissa uppgifter till beredningssekretariaten, som tar fram kunskapsunderlag, utför statusklassning och tar fram förslag till åtgärder. Dessutom informerar och samverkar beredningssekretariaten med länets regionala och lokala aktörer (t ex kommuner och vattenorganisationer).

Förutom beredningssekretariatens uppgifter är länsstyrelserna ansvariga för att genomföra åtgärder i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Genomförandet av åtgärderna ligger oftast på olika avdelningar/enheter inom länsstyrelserna och ansvaret för genomförandet av åtgärderna är Länsstyrelsens och alltså inte beredningssekretariatets. En del beredningssekretariat har dock en samordnande roll även i länsstyrelsens genomförande av åtgärder enligt åtgärdsprogrammet. På vissa länsstyrelser har styrgrupper och andra interna funktioner skapats för att styra genomförandet av åtgärder.

Figur 1. Län inom Norra Östersjöns vattendistrikt.

Hur sker kommunikation och samverkan med länsstyrelserna idag?

Vattenmyndighetens samverkan och kommunikation med länsstyrelserna i distriktet sker framför allt med beredningssekretariaten. Inom varje beredningssekretariat finns en länsamordnare och regelbundna möten genomförs med dessa för avstämning av det löpande vattenförvaltningsarbetet. Dessutom anordnas distriktsmöten en-två gånger per år, där Vattenmyndigheten tillsammans med beredningssekretariaten gemensamt sätter ihop en agenda.

Vattenmyndigheten har också initierat ett nätverk för ”vattensamordnande chefer” på länsstyrelserna, där en chef med ansvar för vattenförvaltningsarbetet på respektive länsstyrelse ingår. Vattenmyndighetens vattenvårdsdirektör är sammankallande i nätverket.

Vattenmyndigheten har även påbörjat ett kommunikationsnätverk inom länsstyrelsen, där en person per län ingår, antingen från länsstyrelsens informationsavdelning eller från beredningssekretariaten, beroende på hur respektive länsstyrelse är organiserad. Genom nätverket är målsättningen att sprida kunskap och information om aktiviteter som sker inom vattenmyndigheterna. Förhoppningen är också att kunna få stöd och råd i informationsfrågor som behöver ske över länsgränserna (exempelvis inom ett avrinningsområde).

I distriktet finns också nätverk och arbetsgrupper för följande miljöproblem/sakområden: vattenverksamhet, övergödning, miljögifter, fysisk

påverkan, försurning, kustvatten, grundvatten, vattenorganisationer och översvänningsdirektivet. En representant från Vattenmyndigheten och respektive länsstyrelse ska ingå i nätverken.

I syfte att bättre samordna de uppdrag som beredningssekretariaten utför åt Vattenmyndigheten, har de fem vattenmyndigheterna de senaste åren gemensamt formulerat så kallade ”att-göra-listor” till länsstyrelserna, där det framgår hur vissa uppgifter ska lösas. Det finns också olika typer av vägledningar för arbetet. Vattenmyndigheten vägleder i viss mån beredningssekretariaten i de uppgifter som ska genomföras genom att tolka och förtydliga frågorna.

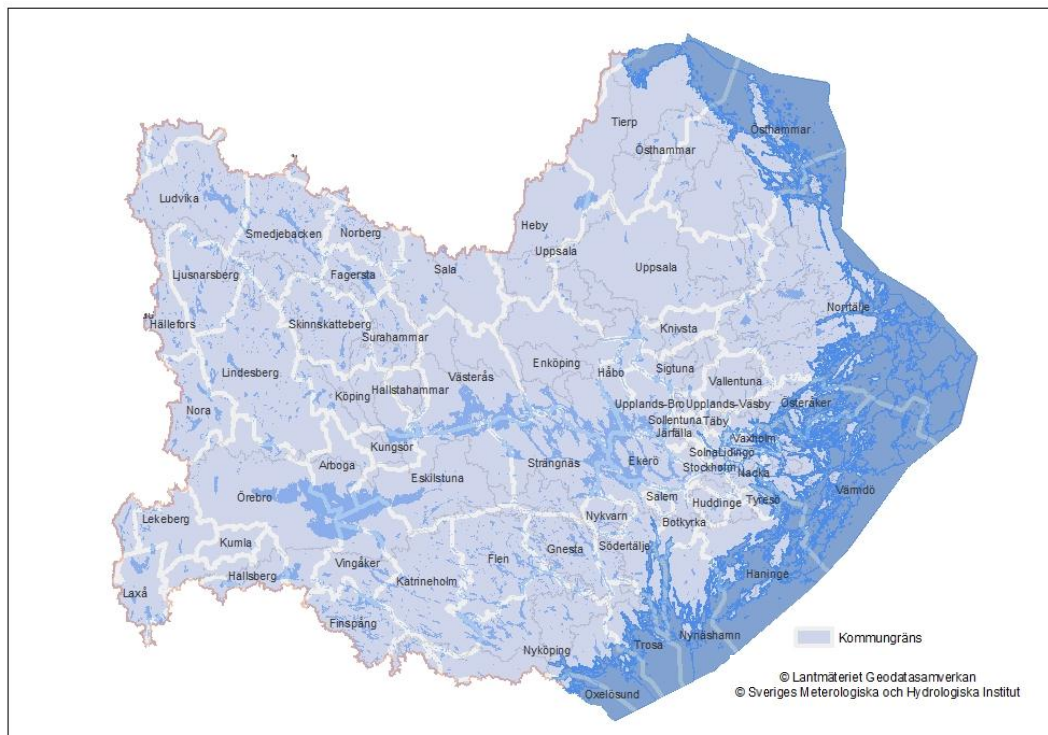
Kommuner

Många av de åtgärder som följer av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram är kommunerna ansvariga för att genomföra.

I distriktet finns följande 74 kommuner som ligger helt eller delvis i distriktet (Figur 2).

Arboga	Huddinge	Norrköping	Trosa
Askersund	Håbo	Norrtälje	Tyresö
Avesta	Hällefors	Nykvarn	Täby
Botkyrka	Järfälla	Nyköping	Upplands Väsby
Danderyd	Karlskoga	Nynäshamn	Upplands-Bro
Degerfors	Katrineholm	Oxelösund	Uppsala
Ekerö	Knivsta	Sala	Vallentuna
Enköping	Kumla	Salem Sigtuna	Vansbro
Eskilstuna	Kungsör	Skinnskatteberg	Vaxholm
Fagersta	Köping	Smedjebacken	Vingåker
Finspång	Laxå	Sollentuna	Värmdö
Flen	Lekeberg	Solna	Västerås
Gagnef	Lidingö	Stockholm	Älvkarleby
Gnesta	Lindesberg	Strängnäs	Örebro
Hallsberg,	Ljusnarsberg	Sundbyberg	Österåker
Hallstahammar	Ludvika	Surahammar	Östhammar
Haninge	Nacka	Säter	
Heby	Nora	Södertälje	
Hedemora	Norberg	Tierp	

Inom kommunerna finns flera förvaltningar som berörs av vattenförvaltningen och som därmed är potentiella samverkansparter. I första hand är det miljö-, tekniska, lednings- och samhällsbyggnadskontor eller motsvarande som berörs. Dessutom är kommunens politiker/nämnder viktiga vid kommunikation och samverkan med kommunen.

Figur 2. Kommuner inom Norra Östersjöns vattendistrikt.

Kommunernas gemensamma intresseorganisation är Sveriges kommuner och landsting (SKL) där 290 kommuner är medlemmar. SKL kan i vissa fall vara en samverkanspart för Vattenmyndigheten i övergripande frågor som rör flera kommuner men som ändå är specifika för distriktet.

Länssamverkan mellan kommuner finns också, där kommuner och ibland landsting ingår som medlemmar. I distriktet finns följande kommun- eller regionförbund: Kommunförbundet i Stockholms län, Regionförbundet Sörmland, Regionförbundet Uppsala län, Västmanlands Kommuner och Landsting, Regionförbundet Örebro, Region Dalarna och Regionförbundet Östsam. Dessa organisationer kan också vara samverkanspart för Vattenmyndigheten i distriktsspecifika frågor.

Hur sker kommunikation och samverkan med kommunerna idag?

Kommunikation och samverkan direkt med kommunerna om vattenförvaltningen i distriktet sker i dagsläget framför allt genom länsstyrelsernas beredningssekretariat. Flera länsstyrelser har de senaste åren anordnat så kallade vattenverkstäder där kommunerna med flera bjudits in till samverkan runt lokala vatten. Vattenmyndigheten har i viss mån varit delaktig vid dessa verkstäder.

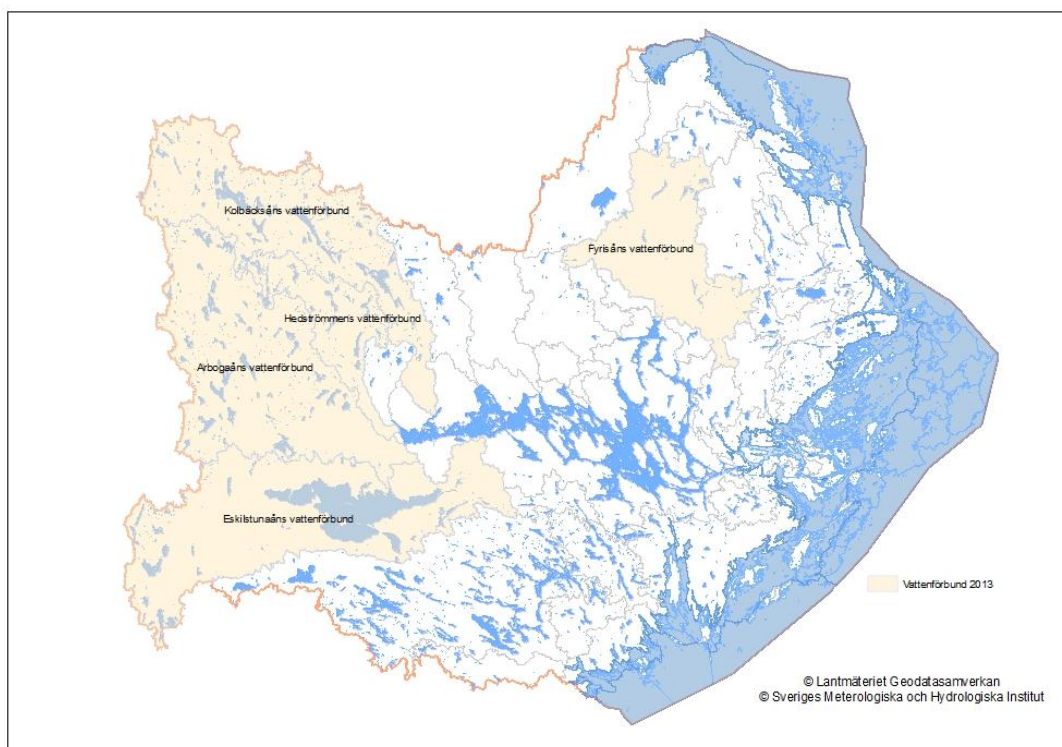
Vattenorganisationer

Det är inte helt enkelt att definiera vad som menas med en vattenorganisation, men här avses sådana externa organisationer, grupper och nätverk som utifrån olika intressen arbetar med vattenfrågor på lokal skala och som kan driva arbetet framåt för att nå vattenförvaltningens mål.

Det finns olika typer av vattenorganisationer och verksamheterna inom dessa varierar också. De olika organisationsformerna beskrivs här kortfattat.

Sedan 1976 finns en lag om **vattenförbund** (Lag 1976:997). Runt om i landet har det sedan dess bildats vattenförbund för att främja ett hållbart utnyttjande av ett vattenområde. Vattenförbund är ofta en sammanslutning av till exempel kommuner, fiskevårdsföreningar, industrier, kraftföretag och markavvattningsföretag. Alltså intressenter som på något sätt har tillstånd att påverka det aktuella vattenområdet. Vattenförbunden reglerar rensningsföretag, vattenregleringar och liknande. Att bedriva den samordnade recipientkontrollen (SRK) inom avrinningsområdet, dvs kontrollera olika verksamheters effekter på vattnet, är också ett av vattenförbundens ansvar. Vattenförbundets bildande kan vara tvingande.

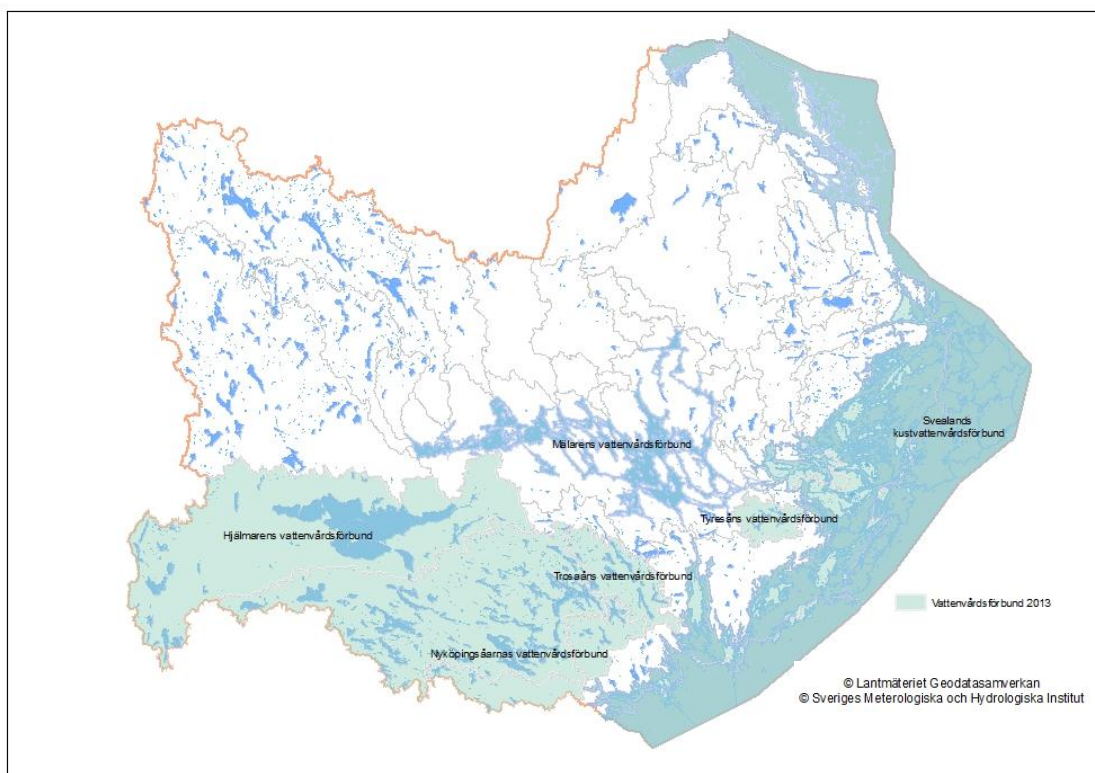
I distriktet finns fem vattenförbund (Figur 3); Hjälmarens vattenförbund, Arbogaåns vattenförbund, Hedströmmens vattenförbund, Kolbäcksåns vattenförbund och Fyrisåns vattenförbund.

Figur 3. Vattenförbund i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Vattenvårdsförbund är en annan typ av organisation. Skillnaden mellan vattenvårdsförbund och ett vattenförbund är att ett vattenvårdsförbund är en frivillig sammanslutning. Vattenvårdsförbunden har liknande mål som vattenförbunden men kan inkludera andra intressenter inklusive andra vattenförbund. Vattenvårdsförbundet ansvarar ofta för miljöövervakningen och den samordnade recipientkontrollen inom avrinningsområdet. I övriga delar av Sverige har många vattenvårdsförbund på senare tid valt att ombilda sig till vattenråd (se beskrivning nedan) för att bredda sin medlemskrets och få in flera intressen. I Norra Östersjöns vattendistrikt har inte så många sådana ombildningar gjorts.

I Norra Östersjöns vattendistrikt finns sex vattenvårdsförbund (Figur 4); Mälarens vattenvårdsförbund, Svealands kustvattenvårdsförbund, Tyresåns vattenvårdsförbund, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund, Trosaåns vattenvårdsförbund och Hjälmarens vattenvårdsförbund.

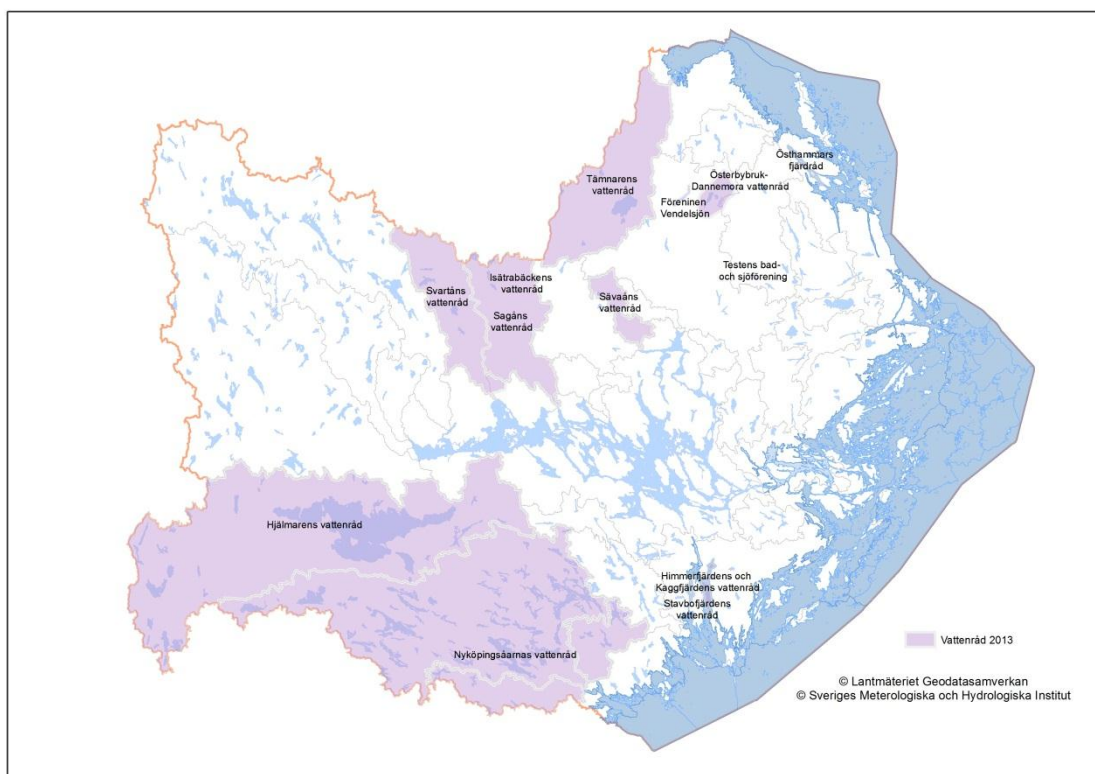

Figur 4. Vattenvårdsförbund i Norra Östersjöns vattendistrikt.²

² Även kuststräckan mellan Oxelösund och upp till och med Trobbofjärden mot Trosaån ingår i Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbunds/vattenråds verksamhetsområde. Detta syns ej i figuren.

Vattenråd är en frivillig sammanslutning av aktörer inom ett avrinningsområde som gemensamt vill få ett helhetsperspektiv på områdets vattentillgångar. Ett vattenråd ska involvera alla som berörs och fungera som ett forum där frågor om vattenresurserna inom det aktuella området kan diskuteras. Även privatpersoner kan bli medlemmar i ett vattenråd. Vattenrådet är tänkt som en mötesplats för olika perspektiv och åsikter och är också tänkt som en samverkanspart för vattenmyndigheter och länsstyrelserna i vattenförvaltningsarbetet. Verksamheten som bedrivs varierar, men ofta är det kunskapshöjande åtgärder och viss provtagning som görs inom ett avrinningsområde eller ett vattenobjekt. Vattenråden har kommit till på olika sätt, men länsstyrelserna och kommunerna är ofta inblandade i bildandet och kommunerna är också oftast medlemmar i vattenråden.

Inom distriktet finns 14 organisationer som kallar sig vattenråd (Figur 5); Stavbofjärdens vattenråd, Himmerfjärdens och Kaggfjärdens vattenråd, Sävaåns vattenråd, Tämnarens vattenråd, Österbybruk-Dannemora vattenråd, Östhammars fjärdråd, Testens bad- och sjöförening, Föreningen Vendelsjön, Isårabäckens vattenråd, Sagåns vattenråd och Svartåns vattenråd. Hjälmarens och Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund har numera även rollen som vattenråd.

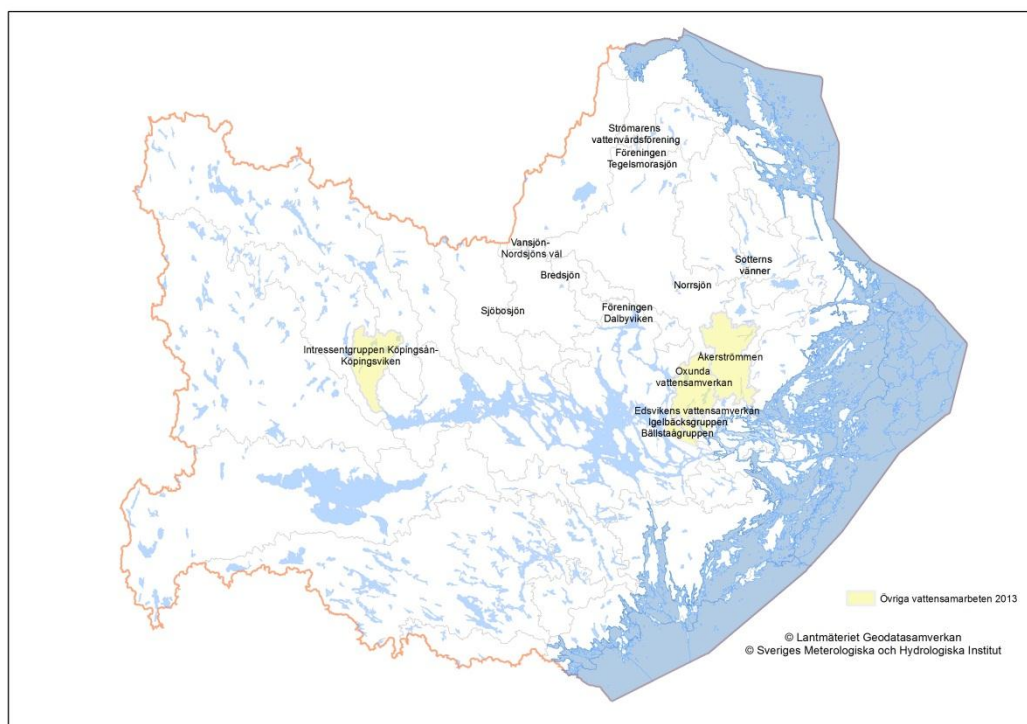

Figur 5. Vattenråd i Norra Östersjöns vattendistrikt.³

³ Även kuststräckan mellan Oxelösund och upp till och med Trobbofjärden mot Trosaån ingår i Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbunds/vattenråds verksamhetsområde. Detta syns ej i figuren.

Förutom vattenförbund, vattenvårdsförbund och vattenråd, finns ytterligare samarbeten i distriktet, så kallade **övriga vattensamarbeten**, som hanterar olika typer av vattenfrågor. De kan vara mer eller mindre formaliserade. Mellankommunala samarbeten är vanliga och där upprättas ibland ett avtal mellan de ingående kommunerna för att tydliggöra ansvarsfördelningen. Förutom kommunsamarbetena kan det vara nätverk kring vissa sakfrågor (t.ex. åtgärdsgrupper för vandringshinder) eller specifika avrinningsområden, sjöar, vattendrag eller kustvikar som samarbetet gäller. De övriga vattensamarbetena bedriver varierande verksamheter, vissa av dem är åtgärdsinriktade.

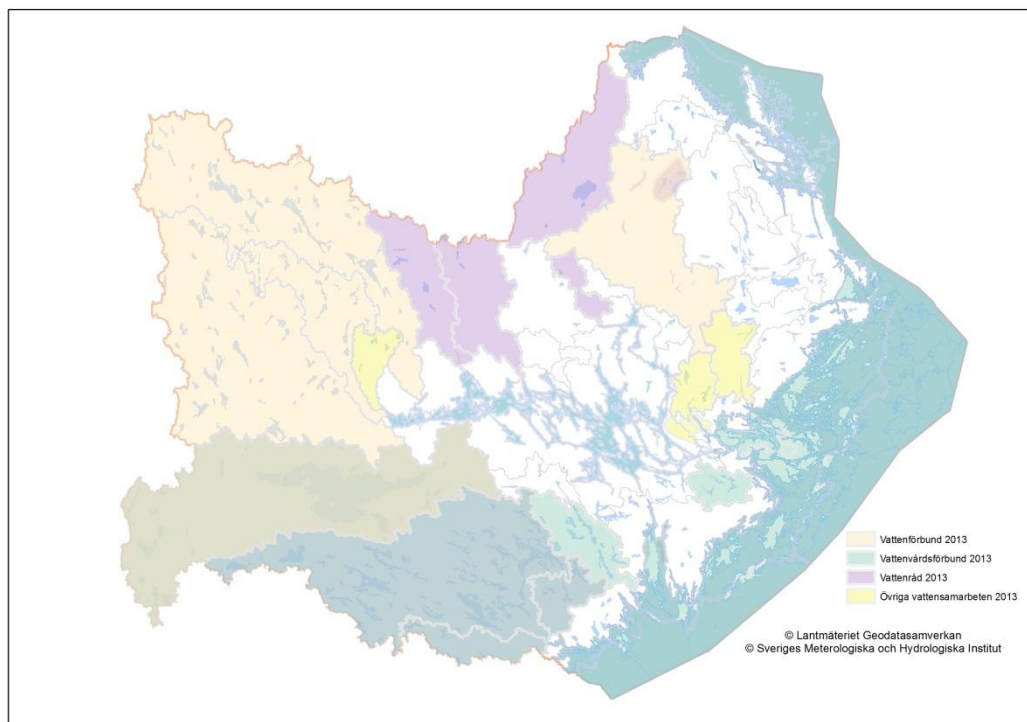
Inom distriktet finns en rad övriga vattensamarbeten, några av dessa är (Figur 6); Oxunda vattensamverkan, Bällstaågruppen, Edsviken vattensamverkan, Igelbäckgruppen, Åkerströmmen, Sotterns vänner, Föreningen Dalbyviken, Strömarens vattenvårdsförening, Bredsjön, Vansjöns-Nordsjöns väl, Sjöbosjön, Norrsjön, Föreningen Tegelsmorassjön, Intressentgruppen Köpingsån-Köpingsviken, Kiladalens vattenvårdsförening, Kvarntorp vatten, Södertörnsekologerna, Roslagens miljövårdsgrupp och Vandringshindernsgruppen. De sistnämnda samarbetena är inte knutna till något särskilt vatten eller avrinningsområde (visas därför inte i figuren), utan är snarare nätverk för specifika frågor.

Figur 6. Övriga vattensamarbeten i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Om man summerar alla vattenorganisationers geografiska områden (Figur 7) ser man att stora delar av Norra Östersjöns vattendistrikt har någon typ av organisation som hanterar vattenfrågorna på lokal skala. I några fall finns t o m flera organisationer inom samma område. Det ser olika ut hur stora geografiska områden vattenorganisationerna hanterar, ibland är det hela avrinningsområden som omfattas, ibland bara en specifik sjö, ett vattendrag eller en kustvik. Utifrån vattenförvaltningen är det önskvärt att ha ett avrinningsområdesperspektiv i arbetet och därför även att ha organisationer som arbetar på en sådan skala. Det finns dock ganska stora områden som verkar sakna vattenorganisation helt, t ex Mälarens närområde (områdena mellan de större mälarmynnande åarna) och på samma sätt flera av närområdena till kusten (mellan de större kustmynnande åarna). Kommunerna runt både Mälaren och längs kusten är dock medlemmar i respektive vattenvårdsförbund (Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund) och närområdena omfattas därmed, förutsatt att ett s k uppströmsperspektiv tillämpas av kommunerna.

Utöver närområdena till Mälaren och kusten finns följande avrinningsområden som saknar en heltäckande vattenorganisation: Enköpingsån, Ekaån, Fiskviks kanal, Örsundaån, Hågaån, Knivstaån, Norrtäljeån, Olandsån, Forsmarksån, Skeboån och Broströmmen.

Figur 7. Samtliga vattenorganisationer i Norra Östersjöns vattendistrikt. ⁴

⁴ Även kuststräckan mellan Oxelösund och upp till och med Trobbofjärden mot Trosaån ingår i Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbunds/vattenråds verksamhetsområde. Detta syns ej i figuren.

Hur sker kommunikation och samverkan med vattenorganisationerna idag?

Vattenorganisationerna bjuds in till och deltar i de samråd som Vattenmyndigheten genomför i distriktet. Vattenmyndigheten deltar även i vissa fall efter inbjudan vid möten med organisationerna. Samverkan med vattenorganisationerna om vattenförvaltningen i distriktet sker i övrigt framför allt genom länsstyrelsernas beredningssekretariat.

I distriktet finns en referensgrupp för vattenorganisationer, där Vattenmyndigheten är sammankallade. Tidigare genomfördes möten med denna grupp regelbundet, men de senaste åren har aktivitetsgraden varit låg. Behovet av möten i referensgruppen varierar över tid.

På nationell nivå anordnas vartannat år riksmöte för vattenorganisationerna. Mötena sker på initiativ av vattenorganisationerna själva. Vid det senaste tillfället anordnades träffen i Stockholmstrakten och Vattenmyndigheten var medfinansierad vid arrangemanget. Svealands kustvattenvårdsförbund var huvudansvarigt för genomförandet. Nästa riksmöte kommer att genomföras under 2014.

Branschorganisationer

De verksamhetsutövare som finns inom Norra Östersjöns vattendistrikt påverkar på olika sätt direkt vattnets kvalitet. Det finns olika branschorganisationer som hanterar frågor som är specifika för respektive bransch i hela Sverige och i distriktet. Flera av branschorganisationerna finns även på regional och ibland lokal skala.

Nedan listas branschorganisationer som är eller skulle kunna vara samverkansparter för Vattenmyndigheten.

Vattentjänster

Svenskt Vatten är en branschorganisation som företräder vattentjänstföretagen i Sverige, dvs företag som har hand om dricksvatten- och avloppsfrågor (VA). Vattentjänstföretag i Norra Östersjöns vattendistrikt är: Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, Mälarenergi AB, Bergslagens Kommunalteknikförbund, SYVAB, Stockholm Vatten AB, Roslagsvatten AB, Telge AB, Käppalaförbundet, Norrvatten, Eskilstuna Energi och miljö.

Lantbruk

Lantbrukarnas riksförbund (LRF) är den nationella intresse- och företagargenomsnittsorganisation för människor och företag inom de gröna näringarna. Förbundet är organiserat både nationellt, i regioner (17 st) och på lokal nivå (drygt 1000 lokalavdelningar). LRF-regioner som finns inom distriktet är; LRF Södermanland – Örebro, LRF Södermanland, LRF Örebro, LRF Mälardalen, LRF Dalarna och LRF Östergötland.

Utöver LRF finns nationella branschorganisationer inom mer specifika områden inom lantbruket, t ex Spannmålsodlarna och Ekologiska lantbrukarna.

Hushållningssällskapet som ger rådgivning åt lantbrukare finns dels nationellt, dels i län-regioner. I distriktet finns Hushållningssällskapet i Stockholms, Uppsala och Södermanlands län, Hushållningssällskapet Västmanland, Hushållningssällskapet Örebro, Hushållningssällskapet Dalarna-Gävleborg och Hushållningssällskapet Östergötland.

Skogsbruk

Skogsindustrierna är branschorganisation för massa-, pappers- och den trämekaniska industrin. Inom distriktet finns större skogsbolag, t ex Mellanskog, Bergvik Skog AB, Sveaskog och AB Karl Hedin.

Vattenkraft

Inom energibranschen finns branschorganisationen Svensk energi, för Sveriges elleverantörer. SERO Sveriges Energiföreningars Riksorganisation är intresseorganisation för förnybar energi samt miljöfrågor. Svensk vattenkraftförening är intresseförening för småskalig vattenkraft. I distriktet finns följande elbolag med vattenkraftproduktion i distriktets vatten: VB Kraft, Mälarenergi Vattenkraft AB och EON Sverige AB.

Näringsliv

Svenskt Näringsliv är branschorganisation för alla typer av företag i Sverige och representerar därmed en väldigt bred intressegrupp.

Industri

Inom industrin finns en rad branschorganisationer, bl a; SveMin (gruvor, mineral- och metallproduktion), Jernkontoret (stålindustri), Sveriges Bergmaterialindustri, Plast- och kemiföretagen och Svenskt växtskydd.

Avfallshantering

Avfall Sverige är branschorganisation för avfallshantering och återvinning i Sverige.

Hamn och sjöfart

Sveriges hamnar är nationellt bransch- och arbetsgivarförbund. Inom distriktet finns en rad hamnar bl a; Finlandshamnens stuveri AB, Logent Ports & Terminals AB, Mälarhamnar AB, Köpings hamn, Oxelösunds hamn AB, Stockholms hamn AB, Nynäshamnns hamn AB, Kapellskärs hamn AB, Södertälje hamn AB, Hargs hamn och Transfar AB .

Mark- och fiskeägare

Sveriges Jordägareförbund är paraplyorganisation för fem regionala jordägareföreningar. Tre av dessa berör distriktet; Närkes-Östergötlands Jordägareförening, Föreningen Sörmländska Jordägare och Östra Svealands Jordägareförening.

För fiskevattenägare finns Sveriges Fiskevattenägareförbund som paraplyorganisationer och tre förbund i distriktet; Fiskevattenägarna WX, Stockholms läns Fiskevattenägareförbund och Uppsala läns Fiskevattenägareförbund.

Yrkesfiske

Sveriges Fiskares Riksförbund (SFR) är en organisation för Sveriges yrkesfiskare. I distriktet finns fem lokalavdelningar; Ostkusten: lokalavdelning 58 Södermanland, Ostkusten: lokalavdelning 63 Östergötland, Ostkusten: lokalavdelning 65 Gävleborg, Ostkusten: lokalavdelning 67 Stockholm och Insjöfiskarna lokalavdelning 71.

Hur sker kommunikation och samverkan med branschorganisationer idag?

Det är i första hand prövnings- och tillsynsmyndigheterna (domstolar, länsstyrelser och kommuner) som sköter kontakten med företag/verksamhetsutövare som bedriver miljöfarlig verksamhet eller annan tillståndspliktig verksamhet. I vissa principiella fall och ärenden har det varit motiverat med en direktkontakt mellan Vattenmyndigheten och prövnings- och tillsynsmyndigheten, men någon direkt kontakt med verksamhetsutövaren har inte Vattenmyndigheten.

Samverkan och kommunikation med vissa av branschorganisationerna sker i samband med samråd och i Vattenmyndighetens referensgrupper. Vattenmyndigheten har referensgrupper för Jord- och skogsbruk och Vatten och avlopp. Möten anordnas med referensgrupperna för att diskutera aktuella frågor inom vattenförvaltningen. Det finns inte någon referensgrupp för övriga näringslivet i distriktet, de bjuds däremot in till Vattenmyndighetens samråd.

Ideella organisationer

Nedan listas exempel på ideella organisationer i distriktet.

Naturskydd eller motsvarande

Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges Ornitologiska Förening, Fältbiologerna, Världsnaturfonden WWF, Älvräddarnas samorganisation, Svenska Botaniska Föreningen och Greenpeace är exempel på organisationer som på olika sätt arbetar för bevarande av olika naturvärden eller -intressen, varav vissa är vattenanknutna. Flera av de nationella naturskyddsföreningarna (el motsvarande) är även organiserade på regional och lokal skala.

Fiske

Föreningar på både nationell och lokal skala finns för sportfiske, t ex Sportfiskarna och lokala fiskeklubbar.

Även fiskevårdsföreningar och fiskevårdsområdesföreningar finns på lokal skala. De är ibland medlemmar i vattenvårdsförbunden.

Båtliv

Nationella organisationer är Svenska Båtunionen, Svenska seglarförbundet och Svenska kanotförbundet, men det finns också regionala och lokala båtföreningar i distriktet.

Friluftsliv

Svenska Scoutrådet, Friluftsförbundet Riksorganisation är exempel på nationella organisationer, men det finns även regionala och lokala friluftslivsföreningar i distriktet.

Turism

Nationell organisation är Svenska Turistföreningen, men organisationer finns även på regional och lokal skala.

Hembygdsföreningar

Sveriges Hembygdsförbund är nationell organisation, men en rad hembygdsföreningar finns på lokal skala i distriktet.

Stiftelser och intresseföreningar

Regionala och lokala föreningar i distriktet är bland annat; SIKO, Skärgårdens Intresseföreningars kontaktorganisation i Stockholms län, Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län och Upplandsstiftelsen.

Hur sker kommunikation och samverkan med ideella organisationer idag?

Samverkan och kommunikation med de ideella organisationerna i distriktet sker framför allt i samband med Vattenmyndighetens samråd. Vissa av de ideella organisationerna ingår som medlemmar i vattenorganisationer och nås därmed indirekt via dessa.

Utbildning och forskning

Utbildning är ett brett begrepp och kan omfatta all undervisning som sker från grundskolenivå och uppåt. Någon samlande organisation för just vattenfrågorna i den typen av utbildning finns inte.

I distriktet finns följande universitet och högskolor som har utbildningar med vatteninriktning; Uppsala universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet, Stockholms universitet, Kungliga tekniska högskolan, Mälardalens högskola, Örebro universitet och Södertörns högskola.

Vattenmyndighetens mest naturliga samverkanspart inom den här målgruppen är inom forskningsområdet, som i stor utsträckning bedrivs av universiteten. Utöver universiteten finns följande institut som tillämpar och vidareutvecklar forskningsresultat; IVL, DHI, Havsmiljöinstitutet och JTI.

Hur sker kommunikation och samverkan med utbildning och forskning idag?

Någon omfattande samverkan med utbildningsområdet sker inte på Vattenmyndighetens initiativ i dagsläget. Det har förekommit att

Vattenmyndigheten deltar vid utbildningar och ger förslag till/handleder examensarbeten.

Viss samverkan med forskningen sker genom att Vattenmyndigheten ofta ingår i referensgrupper för olika forskningsprojekt.

Allmänheten

Allmänheten är ett brett begrepp. I denna strategi syftar vi till privatpersoner som är intresserade av vattenfrågor och till privatpersoner som på ett eller annat sätt berörs av vattenförvaltningsarbetet.

Hur sker kommunikation och samverkan med allmänheten idag?

Samverkan och kommunikation med allmänheten sker främst i samband med Vattenmyndighetens samråd, då alla personer som är intresserade av vattenfrågor är välkomna att delta. Vattenmyndighetens webbsida och via massmedia är andra kanaler som används för att nå allmänheten. Privatpersoner kan också ingå i vattenråd och nås indirekt vid samverkan med dessa.

5 Bilaga 2. Vattenmyndighetens aktivitetsplan för kommunikation och samverkan i Norra Östersjöns vattendistrikt 2013 (-2015)

Det här är Vattenmyndighetens aktivitetsplan för samverkan och kommunikation. Planen är ett stöd för att strukturera och planera för händelser, beslut, tidpunkter och resultat som behöver samverkas och kommuniceras.

Aktivitetsplanen tas fram årligen i samband med verksamhetsplaneringen och är ett ”levande dokument” som uppdateras kontinuerligt och stäms av åtminstone vid enhetsmöten varannan vecka. Aktuella händelser lyfts även in i Norra Östersjöns kalendarium på webben. Aktuell och uppdaterad aktivitetsplan finns hos Vattenmyndighetens kansli.

Löpande aktiviteter presenteras först, därefter tidsatta aktiviteter i kronologisk ordning. Redan genomförda aktiviteter är genomstrukna.

Aktivitet	Beskrivning	Ansvarig	Målgrupp	Tidplan
Löpande aktiviteter				
Nyheter på webben	Information om vad vi gör/vad som händer.	Karin Broman	Samarbetsparter + allmänhet	Löpande
Uppdatering av vattenmyndigheterna.se	Informationen på vår webb ska vara uppdaterad och lättillgänglig.	Karin Broman, vattensamordnare	Samarbetsparter + allmänhet	Löpande
Nyhetsbevakning-pressklipp	Sammanställning av nyheter från Meltwater news	Karin Broman	Kansliet	Löpande varje fredag

Nyhetsbrev: Vattenblänk och Länsvisa nyhetsbrev	Ge bidrag till nyheter/ komma med tips.	Karin Broman, vattensamordnare	Samarbetsparter + allmänhet	Vattenblänk 4 ggr/år Länsvisa nyhetsbrev 4 ggr/år
Upprätthålla kontakter med nationella myndigheter, referensgrupper och branschorganisationer	Skicka e-post, delta på möten etc.	Mats Wallin, vattensamordnare	Samarbetsparter	Löpande
Pressmeddelanden	Nå ut med vad vi gör via media	Karin Broman, kansliet	Samarbetsparter + allmänhet	Löpande
Länssamordnarmöten (online via datorn)	Möte med länsstyrelsernas samordnare för vattenförvaltning	Mats Wallin, Jenny Caruso	Länsstyrelsernas beredningssekretariat	Varannan måndag, ojämma veckor
Samordnarmöte (på plats)	Fysiskt möte med länsstyrelsernas samordnare för vattenförvaltning	Mats Wallin, Jenny Caruso	Länsstyrelsernas beredningssekretariat	Två gånger årligen, VT och HT
Möten med vattensamordnande chefer (online via datorn)	Möte med vattensamordnande chefer på länsstyrelserna.	Mats Wallin	Länsstyrelsernas beredningssekretariat	Kvartalsvis med början hösten 2013
Tidsatta aktiviteter 2013	Obs! Alla aktiviteter under våren 2013 ingår ej.			
Samråd ÖVF mm	Samråd om Arbetsprogram med tidtabell och översikt av väsentliga frågor samt Behovsbedömning, omfattning och detaljeringsgrad för miljökonsekvensbeskrivning. Samrådsmöten i samtliga län i distriktet dag- och kvällstid.	Jenny Caruso	Samarbetsparter och allmänhet	1 nov 2012– 1 juni 2013

Möte med referensgrupp jord/skog	Möte med referensgruppen för jord- och skogsbruk för information och diskussion om aktuella frågor.	Martin Larsson	Lant- och skogsbrukare i distriktet	4 juni
Seminarium om lantbruk	Kunskapshöjande seminarium om kommunal vattenplanering och lantbruket. Vattenmyndigheten är medarrangör, Mälarens vattenvårdsförbund huvudarrangör.	Susanna Hansen	Kommuner och lantbrukare via LRF	13 juni
Enkät utskick till länsstyrelserna och vattenorganisationerna	Temperaturmätning på hur fungerar kommunikationen och samverkan idag.	Susanna Hansen och Karin Broman	Länsstyrelserna och vattenorganisationerna i distriktet	Slutet av juni
Mälarkonferens	Delta och synas vid konferensen > nyhet på webben	Susanna Hansen och Karin Broman	Samarbetsparter, allmänhet	29 augusti
Samarbetsyta för distriktet	Upprätta samarbetsyta på intranätet där material sparas och delas.	Karin Broman	Kansliet	September/oktober
Överflytt av information och kontaktuppgifter till nya intranätet	Se till att kontaktuppgifter är korrekta samt beskrivande text om vattenmyndigheten ska finnas.	Karin Broman	Länsstyrelserna + Kansliet	September/oktober
Seminarium om dagvatten	VM är medarrangör, Mälarens vattenvårdsförbund huvudarrangör.	Susanna Hansen	Kommuner	3 oktober

Distriktsmöte	Möte med länsstyrelsernas beredningssekretariat	Mats Wallin	Länsstyrelsernas beredningssekretariat	10 oktober
Vattensamverkansdag med referensgrupp för vattenorganisationer	Möte med vattenorganisationerna i distriktet för information och diskussion om aktuella frågor.	Susanna Hansen	Vattenorganisationer	17 oktober
Seminarium om VA	VM är medarrangör, Mälarens vattenvårdsförbund huvudarrangör.	Susanna Hansen	Kommuner	19 november
PPT-presentation	Ta fram en beskrivande presentation om vattenmyndigheten och vad vi gör.	Karin Broman	Samarbetsparter + allmänhet	Hösten-13
FAQ- Frågor och svar	Ta fram ett eller två FAQ-dokument med vanliga frågor och svar som förekommer, som publiceras på webben. Antingen ett dokument eller ett anpassat till allmänheten och ett anpassat till samarbetsparter.	Karin Broman	Allmänhet+ samarbetsparter	Hösten -13
Projektsida på webben	Utveckla befintlig projektsida på webben genom att lägga in aktuell information om pågående projekt.	Karin Broman, vattensamordnare	Kansliet, VM5, samarbetsparter och allmänhet	Hösten-13

Tidsatta aktiviteter 2014				
Möte med referensgrupp jord/skog	Möte med referensgruppen för jord- och skogsbruk för information och diskussion om aktuella frågor.		Lant- och skogsbrukare i distriktet	Juni 2014
Möte med referensgrupp VA	Möte med referensgruppen för VA för information och diskussion om aktuella frågor.		VA-ansvariga och kommuner i distriktet	Våren 2014
Möte med referensgrupp för kommunerna	Möte med referensgruppen för kommunerna för information och diskussion om aktuella frågor.		Kommuner i distriktet	Våren 2014
Mälarkonferens 2014 (eller 2015)	Delta och synas vid konferensen > nyhet på webben		Samarbetsparter, allmänhet och övriga intressenter	Hösten 2014
Vattensamverkansdag med referensgrupp för vattenorganisationer	Möte med vattenorganisationerna i distriktet för information och diskussion om aktuella frågor.		Vattenorganisationer	Maj 2014
Samråd om Förvaltningsplan mm	Samråd om Förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivning. Samrådsmöten i samtliga län i distriktet dag- och kvällstid.		samarbetsparter och allmänhet	1 nov 2014 – 1 juni 2015

Tidsatta aktiviteter 2015				
Samråd om Förvaltningsplan mm	Samråd om Förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivning. Samrådsmöten i samtliga län i distriktet dag- och kvällstid.		samarbetsparter och allmänhet	1 nov 2014 – 1 juni 2015
Möte med referensgrupp jord/skog	Möte med referensgruppen för jord- och skogsbruk för information och diskussion om aktuella frågor.		Lant- och skogsbrukare i distriktet	Hösten 2015
Möte med referensgrupp VA	Möte med referensgruppen för VA för information och diskussion om aktuella frågor.		VA-ansvariga och kommuner i distriktet	Hösten 2015
Möte med referensgrupp för kommunerna	Möte med referensgruppen för kommunerna för information och diskussion om aktuella frågor.		Kommuner i distriktet	Hösten 2015
Mälarkonferens 2014 (eller 2015)	Delta och synas vid konferensen > nyhet på webben		Samarbetsparter, allmänhet och övriga intressenter	Hösten 2015
Vattensamverkansdag med referensgrupp för vattenorganisationer	Möte med vattenorganisationerna i distriktet för information och diskussion om aktuella frågor.		Vattenorganisationer	Hösten 2015

Ingår i Länsstyrelsens rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor, önskar fler exemplar m m, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Tfn 021-19 50 00 | Fax 021-19 51 35 | E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland